PIERRE DUFOYER

KAKO ĆU DJECU I MLADEŽ UPUTITI U PITANJE O POSTANKU ŽIVOTA

PIERRE DUFOYER

KAKO ĆU DJECU I MLADEŽ UPUTITI U PITANJE O POSTANKU ŽIVOTA

ZAGREB 1958

Naziv izvornog djela:

Pierre Dufoyer:

INITIATION DES ENFANTS ET DES ADOLESCENTS
A LA VIE

Bruxelles - Paris 1955.

Nihil obstat: H. von Haelts, can. cens. libr.

Imprimatur : + Julius Lecouyet, vic. gen.
Tornaci 19. I. 1955.

Dopuštenjem crkvenih poglavara.

Preveo: fra Albert Horvat - Zagreb, Kaptol 9
Odgovorni urednik: o. Dionizije Andrašec, Subotica, Trg cara Jovana 13. - Umnožili franjevački bogoslovi ciklostilom franj. samostana u Zagrebu, Kaptol 9

I. TUMAČ ODGOVORA ZA DJEČAKE

1. Odakle dolaze djeca?

Dječak od 7 ili 8 godina pita majku: "Majko, reci mi pravo, odakle dolaze djeca?" Odgovarajući majka će djetetu reći, da ga je nosila pod srcem i pri tom ne će navoditi nikakvih fizičkih pojedinosti.

Ako dječak pita nešto potanje, poslužit će se onim, što je ovdje kazano u 3. odlomku pa nadalje. U dijelu, koji je namijenjen djevojčicama, te su upute ponešto drugačije. Novi pojmovi objašnjeni su vjerskim prizorima. Ako se bude majci svidjelo, lako će ovim objašnjenjima, što su namijenjena djevojčicama, poslužiti se i kod svog sina.

2. Mi očekujemo bracu ili sekicu.

Obitelj čeka u svoju sredinu bracu ili sekicu. Bilo bi previše očekivati, da dječaci ili djevojčice od deset godina ne opažaju ništa. Možda oni ne će reći ništa, ali ne govoriti ništa, ne znači ne vidjeti ili ne misliti ništa. Tek možda, ukoliko se radi o nestašnoj djeci, koja su posve zaigrana, bit će pametnije odmah nastupiti čim trudnoća postane očita. Važno je, da se nastoji dječaku već tada ucijepiti obzirnost prema ženskom spolu. Ako je moguće, neka radije otac nego li majka pročita djetetu sadržaj ovog listića.

3. Kako dijete živi u majčinoj utrobi?

Tom prilikom ćemo objasniti svojstva posebnog dijela tijela, koji pobudjuje kod djeteta znatiželju, a to je pupak.

4. Kako se radjaju mala djeca?

To otprilike ili još konkretnije često pitaju djeca. Često se mladež pita, kako dijete ostavlja majčino tijelo. Oni nastoje na to sami odgovoriti, a da nikako ne dolaze do pravog objašnjenja. Osobito se dječaci ne mogu domisliti. Pomišljaju na sve vidljive i moguće izlaze iz tijela. Zar nije pametnije, da se na to jasno odgovori i tako dokončaju ta ispitivanja?

Ovaj odlomak ide medju najdelikatnije. Trebalo bi, da su dječaci već vidjeli tijelo ženskog djeteta, kao što su djevojčice trebale vidjeti sve na tijelu dječačića. U djetinjstvu takvo promatranje redovito nije nezgodno. To upoznavanje znatno olakšava odgovor na naše pitanje.

Ali svi dječaci nemaju sestricu ili je nisu vidjeli kad ju mama kupa. Što ćemo kazati tim dječacima, koji nemaju pojma, kako izgleda žensko tijelo?

Evo, ovaj će odlomak pomoći majci, čiji se sinčić nalazi u takvom stanju. Ponovit ćemo što je već prije bilo rečeno. Radi roditeljeva neznanja nešto ćemo izmijeniti.

5. Ima li otac udijela kod radjanja djece?

Tu ćemo govoriti o ulozi oca. - To je druga delikatna točka u ovom upućivanju.

6. Kad buja proljeće. Mladić ima petnaest godina. Čas je, da ga upozorimo na skorašnje pojave u vezi s njegovim tjelesnim razvitkom i da ga poučimo, kako će se držati. Moramo mu o tom govoriti, kako bi se izbjeglo, da mladi čovjek, ne poznajući smisao promjena, koje se u njem zbivaju i privučen težnjom za igrom, ne počne da ih ispituje i nedopušteno izaziva.

7. Ulazak u život ili o poštivanju žene, ljubavi i braka. Danas-sutra, u svojoj radnoj okolini, mladi će čovjek čuti, gdje se sve te stvari ismjehivaju. U tu svrhu treba ga uputiti, da zadrži poštovanje prema njima. Trebalo bi, da mu sam otac o tim stvarima govori ili čita.

8. Pogubnosti lošeg vladanja. Pomišljajući na to, što mladić sluša u svojoj radnoj okolini, bit će zgodno poučiti ga, da je samo čista mladež u pravu.

Poslije ovoga preostaje još, da mladića počimo o samom braku. Mi smo tu delikatnu zadaću obavili u knjizi, koja je posve namijenjena zaručnicima, koji su pred ženidbom (P. Dufoyer: "Bračna veza" - kniga za supruge). Time se ovdje ne ćemo baviti.

II. TUMAČ ODGOVORA ZA DJEVOJČICE

Ne ćemo ovdje ponavljati izlaganja iz prošlog dijela. Naši će se čitaoci samo obratiti na odgovarajuće točke. Mi medjutim ovdje dodajemo neke vrlo kratke točke.

1. Odakle dolaze mala djeca? Vidi izlaganja u br. 1. u I. dijelu.

2. Mi očekujemo bracu ili sekicu. Vidi izlaganja u br. 2. u I. dijelu: treba nastojati, da se djevojčici usadi ponos što je žena.

3. Kako žive djeca u majčinu tijelu? Vidi br. 3. u I. dijelu.

4. Kako se radjaju mala djeca? Ova je točka izmijenjena samo u jednom. Djevojčicama ne treba opisivati vanjštine ženskog tijela, što treba mladićima. I one same, uostalom, postavljaju rano pitanja o tome, kako se radja te i same na to daju različite i katkada glupe odgovore.

5. Kad buja proljeće. Ovdje govorimo o tjelesnom razvijanju djevojčice. Poučavanje će, već prema tome, biti oko 13. ili 14. godine.

Majka, dobra odgojiteljica, ne čeka, da "vrijeme" već nastupi i ne zadovoljava se time, da tada dade samo jednostavne savjete iz higijene tijela. Ona to sigurno ne će propustiti i naročito će isticati potrebu, da se i ti organi

održavaju stalno čisti. Pored toga, ona će kćerkicu unaprijed upozoriti na ono, što ima doći. Ako ona to ne učini i svojoj kćerki ne protumači duboki smisao tih zbivanja, djevojka i gotova žena će to podnositi loše, osjećajući katkada poniženje, žaljenje ili će u sebi biti ozlojedjena na ženski spol.

Jedan liječnik piše: "Djevojčica mora biti pripravljena na pojavu prvog vremena. Vidjeli smo slučajeva, da su iznenadjene i uzbudjene zbog te neočekivane pojave doživjele blaži ili teži živčani udar."

Upućivanje treba obuhvatiti i psihološku stranu tih zbivanja, poučavajući djevojku o njihovu providencijalnom smislu, kako bi ona zavladala sama sobom, postala odvažna i ponosna.

Eto to treba da postigne naše izlaganje.

6. Ima li otac udjela kod radjanja?

Ako neka djevojčica treba da udje u posao, treba joj, još prije nego udje u posao, ne znam kako bila stara, pa i onda, ako ništa ne pita - objasniti činjenice o kojima je ovdje govor. Ako djevojčica radi kod kuće, dogadja se da je ona već u petnaestoj ili šesnaestoj godini, kad se prvi puta o tome zapita. Treba joj odgovoriti posve otvoreno. Otkriće o bračnom odnosu znade djevojkama uzrokovati neka razočaranja. One su to zamišljale beskrajno više sentimentalno. Neriječko se kod tih otkrića znade roditi neki osjećaj gadjenja i prezira prema seksualnim

stvarima, osobito, ako djevojčice nisu obrazovane u čistoći dosta spretnim i potankim upućivanjem. Taj osjećaj probudjen u mladenačkoj dobi, kad su primljeni dojmovi vrlo snažni, mogao bi potrajati do udaje i uroditi kod žene nekom hladnoćom i nepoželjnom indiferentnošću.

Da se izbjegnu takve štetne pojave, majka će odsada nastojati svojoj kćerki rasvijetliti providencijalni smisao naših nižih tjelesnih pokreta i pokazati joj kako oni, upotrebljeni po Božjim nakanama, služe ciljevima ljubavi.

7. Ulazak u život ili opasnosti svijeta.

Djevojčica ima četrnaest i po godina i priprema se da stupi u posao. Sa sedamnaest ili osamnaest godina ići će u ured.

Treba je u isto vrijeme upozoriti na oprez protiv muških nasrtaja izvana i protiv bujnosti njena srca i opasnosti, koje joj otuda dolaze. Treba da shvati, kakvoj je veličanstvenoj službi Bog namijenio njenu osjetljivost i njeno srce te spriječiti, da te darove ne izopači.

Nije dosta dati joj tek nekoliko neodredjenih savjeta i upozoriti je na općenito neodredjene i neoznačene opasnosti; treba je jasno poučiti, ne ćemo li da ona iz naivnosti pusti, da joj ukradu njeno srce.

Ove pouke izriče sam otac u nadi, da će njegovi savjeti biti seriozniji i da će učiniti jači dojam. No, ukoliko se ne smatra doraslim za taj zadatak, može ga obaviti majka.

Mi ćemo iznositi samo ono bitno, što treba govoriti. Otac ili majka će prema iskustvu tekst dopuniti svojim poukama i savjetima.

III. TUMAČ ODGOVORA ZA DJEČAKE I DJEVOJČICE

Ovo izlaganje govori o čistoći. Sugerirali su nam čitatelji naših prvih izdanja. Upućivanje o rodjenju ili o ulozi oca ponekad uznemiri mladež, osobito mladiće. Njihova misao u prvim danima sama od sebe se svraća na otkrića, koja su im dana. Uostalom za vrijeme vjeronauka govorilo im se o "zlim mislima". Nekad oni to nisu znali.

Nužno im je to objasniti, izgraditi njihov sud i njihovu savjest te ih poštedjeti od svakoga grizodušja. Ovaj razgovor održan nekoliko dana poslije nego li smo dijete uputili o ulozi oca u radjanju, sigurno će svojim sadržajem mladića umiriti i ograničiti njegov možebitni nemir.

Ovaj je razgovor ponešto izvan okvira. On je fakultativan i ne ulazi u niz upućivanja, nego ako odgojitelj, na osnovu promatranja mladog čovjeka, bude smatrao korisnim, da sam pokaže bitne razlike, koje postoje izmedju životinjske i ljudske ljubavi.

Ako je mladić uočio zbivanja životinjskog života, čini se, da je vrlo zgodno i odgojno, ako mu se istakne posve jasno i čovječji život, osjećajno tako plemenit i bogat po ljubavi.

I. ODGOVORI ZA DJEČAKE

1. Odakle dolaze mala djeca? Tvoja majčica će nesumnjivo odgovoriti na tvoj upit i kazati odakle po Božjem uredjenju dolaze mala djeca.

Velika je to tajna, koju će ti majčica povjeriti sada, jer je uvidjela, da ti kao odrastao znaš čuvati tajnu.

O tome nemoj govoriti ni sa svojom braćom ni sa svojim sestrama niti s tvojim malim prijateljima. Njihovoj majčici treba prepustiti radost, da im otkrije tu tajnu.

Mala djeca ponajprije dolaze od Boga, koji im daje dušu. Ti dobro znaš razliku izmedju lutke i malog djeteta: lutka se ne miče, ne vidi, ne osjeća, a djetešce se okreće, gleda, čuje ... To je stoga što lutka nema duše i ne živi. Djetešce medjutim ima dušu i živi.

Kada Bog daje dušu maloj djeci, on im daje što je najvažnije, po čemu oni žive.

A tijelo male djece?

Ti znadeš, da svako dojenče poslije rodjenja treba svoju majku. Prije rodjenja, dok su bila još manja, trebala su svoju majku još više. Bog ih je još nježnije povjerio majci; pripremio im je u unutrašnjosti majčina tijela, posve do majčina srca, malo dobro sakriveno gnijezdo, dobro čuvano, veoma toplo, gdje će posve sitno čedo moći malo po malo rasti. Tu ono ostaje punih devet mjeseci. Kad je postalo dosta veliko, čedo napušta svoje vrlo

toplo gnijezdo blizu majčina srca. Dolazi na svijet.

Tvoje te je majka, dragi moj, dugo nosila blizu svog srca. Kada te je dobri Bog njoj dao, ona je bila presretna. Ona te je brižljivo pazila, ona ti je pomagala, da rasteš; još dok te je nosila u sebi, ona te je ljubila, ljubila ... kako ti nju nikada ne ćeš moći ljubiti.

I evo ti, junače moj, prave istine. Djeca dolaze od dobroga Boga i od njihovih majki, pa zato majka toliko ljubi svoje miljenče, svu svoju djecu, a stoga i sve majke na svijetu toliko ljube svoja čeda.

Zar nije Bog te stvari dobro udesio?

Sada je to tajna izmedju nas dvoje, tajna izmedju majke i njezina sinčića.

Ti ne ćeš o tome nikome govoriti, zar ne? Budeš li imao još nešto pitati, ti se ne ćeš plašiti, da pridješ svojoj majci, da je to pitaš, a ona će ti uvijek odgovoriti istinu kao i danas.

2. Mi očekujemo bracu ili sekicu.

Ti si dosada često čuo govoriti, drago dijete, da će uskoro u našu kuću doći novi braco ili nova sekica. Majka ti je već rekla odakle dolaze dječica i da ih Bog, prije nego li se rode, povjerava njihovoj mamici. Bog je dakle dao tvojoj mamici tu veliku radost, da još jednom može postati majka jednog lijepog brace ili dražesne sekice.

Velika je stvar biti majka. Tebi je dobro poznato, da ljudi ne ostaju uvijek mladi: oni stare, a onda umiru. Ima ih, koji umiru vrlo mladi. Što bi se dogodilo, kad ih ne bi nadomjestili drugi - mala djeca?

Naslućuješ.

Uskoro ne bi bilo žive duše na zemlji, da ju nastani i obnadjuje. Sva bogatstva ne bi služila ničemu.

Vidiš dakle, kako je važno, da ima majki, koje daju djecu na svijet. Muškarci rade na polju, oni grade kuće, automobile, avione, strojeve, idu za ugljenom u unutrašnjost zemlje...

To je veoma važan rad. Ali shvatit ćeš, da je još važnije biti majka, rađati djecu na svijet.

Majka ti je već kazala, zar ne, da je Bog malo čedo poslije, nego li mu je dao dušu povjerio majci, da ga nosi u sebi blizu svoga srca, hrani ga i pomaže u razvoju. Moraš razumjeti, da se majka sada ne smije odviše truditi, te da joj je potreban odmor više nego li obično. Ne smiješ dakle, povečavati njezine brige i njen napor, koji bi joj mogli prouzrokovati tvoj neposluh, tvoja lijenost ili tvoja zloća.

Ti rasteš i trebaš se privikavati, da radiš razumno kao mali čovjek. Za čitavog tog vremena ti ćeš biti svojoj mamici naročito dobar, poslušan i privržen. Sve ćeš to raditi sjetiv-

ši se da je mamica, prije nego li te je dala na svijet i tebe u sebi nosila. Tvoja poslušnost i tvoja uslužnost veoma će radovati majku. To će joj prištedjeti napore i ti ćeš tako moći dobiti bracu ili sekicu posve zdrave. Ja računam na tebe: čitavo to vrijeme moraš biti naročito dobar. Ti mi to obečaješ, zar ne, junače moj?

3. Kako živi dijete u majčinoj utrobi? Moje dijete me je upitalo: kako dijete prije svog rodjenja može živjeti u majčinom (krilu) tijelu.

Ja ću mu na to odgovoriti vrlo rado i rastumačiti mu što budem bolje znao.

Ja sam, mislim, već kazao, da u unutrašnjosti majčina tijela, pod srcem, postoji nevidjen i skriven organ, koji služi za kolijevku još posve sitnom djetetu. Tu se može ono razvijati u miru i zaklonjeno.

Ali kako se ono hrani?

Tebi je poznato, da krv po cijelom našem tijelu prenosi tvari, koje trebaju za hranu naših mišića i organa. Naša krv je i sama primila hranu, što ju jedemo. Ti na svojim zglavcima osjećaš dvije arterije, koje kao dva velika potoka prenose krv po rukama.

Dobro dakle, majka u tom svom divnom organu hrani svoje čedo hranjivim sastojcima iz svoje krvi. To se djetetu donese po nekoj vrsti arterije, koja vezuje majku s djetetom, kao što naše arterije vezuju ruke sa srcem.

Prema tome, kako vidiš, čedo živi od krvi svoje majke, od njenog života u njoj, kao što će se poslije rodjenja njenim mlijekom hraniti i jačati kroz nekoliko mjeseci.

Kad je dijete tako veliko da dodje na svijet, ono se dijeli od svoje majke, kao što se plod otkida od stabla. Ono će u sredini tijela uvijek čuvati malu ogrebotinu na mjestu g gdje se nalazila arterija, koja ga je spajala s majkom i kuda ga je ona hranila. Uistinu bi se moglo kazati, da je Bog htio, da svako dijete čuva biljeg na sve ono, što je primilo od svoje majke.

Vidiš, dakle, kako divna veza vlada izmedju majki i njihove djece. Majke od početka daju djeci svoje tijelo i svoju krv, kao što im čitava života daju i davat će im što je najbolje iz svoga srca.

4. Kako se radjaju mala djeca? Majka će razložiti, kako se radjaju djeca.

Često si vidio, kako se u proljeće cvijeće pomalo otvara i širi svoj vjenčić. Sjeti se krasuljaka na livadama i pupoljaka ruža. Mirisi, koji se u njoj skrivaju rasut će se na taj način van.

Bog je stvorio tijelo majki tako, te se i ono u odredjeno vrijeme može rastvoriti kao cvijet i - dati na svijet djetešce, koje je dotada majka brižno skrivala.

Sjeti se andjeoskog pozdrava, gdje se kaže: "Blagoslovljen plod utrobe tvoje."

Vidiš, da i Crkva usporedjuje djetešce s plodom. No dijete je daleko divniji plod, nego li svi drugi. Ono ima oči, koje gledaju ljepotu cvijeća, uši, koje slušaju glazbu i pijev ptica, a nada sve ima razumnu dušu. Drugo cvijeće i plodovi zemlje nemaju ništa takvo.

Djetešce ostaje dakle uz majčino srce sve do dana, kad postane dosta jako da živi samo. Kad bi se rodilo ranije, kao što se katkada dešava, umrlo bi, ili bi se uz teške napore liječnika održalo na životu.

Mjesece i mjesece potrebuje ono toplu majčinu zaštitu. Ali dodje dan, kada mu ona više nijo potrebna: tada se ono radja. Dijete napušta čudesnu kolijevku, gdje se razvilo, te dolazi na svijet. Da ono to mogne učiniti, Bog se pobrinuo, dajući majci na tijelu posebni organ, čudesno gibak, koji se tada, kada to ustreba, može raširiti i otvoriti, da dade djetetu izlaz.

Ti si već vidio svoju sestricu kad je majka kupa. Prema tome znadeš da tijelo djevojčice nije gradjeno kao tijelo dječaka. Eto, dolje na kraju tih organa, na dnu trupla svršava se taj gipki prolaz o kojem sam ti baš govorio. U času radjanja majčino se tijelo polako i blago poput cvijeta otvara na tom mjestu, da dade na svijet svoj divni plod.

(Ako dječak nema sestre, treba mu jednostavno kazati, da se taj mali majčin organ u potrebnom času otvara poput cvijeta.)

Ali u času radjanja majka trpi. Ti si već više puta vidio, da majke poslije radjanja svog

djeteta proleže više dana u krevetu na klinici ili kod kuće. Majka podnosi hrabro te boli, jer ljubi svoje dijete.

Ti sada poimaš, junače moj, zašto dobro odgojeni ljudi poštuju žene kao i djevojke, koje su takodjer pozvane, da postanu buduće majke. Oni im uvijek daju časnije mjesto i ako su sami s jednom od njih stavljaju je sebi s desne strane.

U tramvaju, trolejbusu, vlaku prepuštaju im sjedala. Oni to rade poradi krasne i velike zadaće, koju je Bog povjerio ženama: hraniti, radjati i poslije odgajati malu djecu, koju im On hoće poslati.

Ove pojedinosti, što ti ih je majka ispričala, čuvaj za sebe i ne idi ih pripovijedati svojim malim prijateljima.

Njihovoj majci pripada veselje, da ih pouči te delikatne i intimne stvari.

Ako bi tvoji prijatelji htjeli o tome ili o sličnim stvarima govoriti, ti ćeš im kazati, da o tome govoriš sa svojom majkom i odbij, da ih dalje slušaš i da se miješaš u njihov razgovor.

Ti si već prije vidio, a vidiš i danas, da je tvoja majka uvijek iskrena i sasvim otvoreno odgovara na tvoje upite. Ona to radi u svemu i radit će ubuduće.

Uostalom, medju djevojčicama se o tome ne govori. To je intimna tajna izmedju majki, otaca i njihove djece. Ti razumiješ, da su otac i majka mnogo pogodniji, nego li tvoji mali drugovi, da odgovore na pitanja, koja bi se mogla

tebi nametnuti o tom predmetu. O tome dakle, govori samo s ocem ili majkom.

Tako, naime, traži Bog. Ako dječaci razgovaraju medjusobno o tim stvarima, to su tzv. "loši razgovori". Loši su, ne zbog samih stvari, o kojima se razgovara - pa to je sve djelo Božje - već zbog nedovoljno poštivajućeg načina, s kojim se o njima govori, te zbog manje dobre nakane, koja često potiče one, koji o tome govore.

Moj dječak se ne će miješati u te razgovore, zar ne? Naprotiv, on će nastojati, da uvijek u svom srcu i svojim mislima sačuva veliko poštovanje prema djelu Božjem.

5. Ima li otac udijela kod radjanja djece?

Ti želiš znati, junače moj, ima li otac kakva udijela u tvom rodjenju i tko te je postavio u toplo gnijezdo, koje je dragi Bog načinio za djecu blizu srca njihove majke.

Ja ću ti te stvari razjasniti, što budem bolje mogao.

Dozovi u svoje sjećanje, da je arkandjeo Gabrijel na dan Blagovijesti, poslije nego li je Blaženoj Djevici navijestio, da će postati majkom, dodao: "Duh Sveti sići će nad tebe i začet ćeš sina, koji će se zvati Isus."

Htio je time kazati, da će mali Isus djelovanjem Duha Svetoga početi živjeti i moći se razvijati u prečistom tijelu svoje Majke. Zato ti moliš u Vjerovanju: "...koji je začet po Duhu Svetom, rodjen od Marije Djevice." To je

posredovanje samog Boga bilo upravo potrebno, da Isus ne bude tek čovjek kao svi drugi, već Čovjek-Bog. Bog, koji je [illegible] stvorio svijet iz ništa, mogao je sigurno samom svojom voljom oploditi blagoslovljenu utrobu Blažene Djevice Marije.

A kako to biva kod druge djece?

Na drugi način.

Da bi očevi dosta ljubili svoju djecu Bog je htio, da i oni sudjeluju kod njihova radjanja. Njima je dakle povjerio vrlo važnu zadaću, da mogu probuditi život svog djeteta u majčinom tijelu.

Kako to?

Ti si u proljeće vidio po vrtovima žuto cvijeće bundeva. Kako je taj mali cvijet dao one ogromne plodove? Drugi cvijetovi u blizini proizvode posve sitni prašak, pelud. Taj su pelud vjetar ili kukci prenijeli od jedne biljke do druge, te je pao u čašku onog cvijeta. Taj pelud došavši izvana oplodio je cvijet i izazvao razvoj ploda, koji malo po malo raste i postaje glomazna bundeva, koju ti poznaješ.

Upravo tako biva, da djetešce dodje na svijet. Majka je cvijet, a otac odlaže u njoj životni sok, koji ima isto djelovanje kao i pelud u cvijetnoj čaški. Djetešce se tada počinje razvijati u majčinom krilu. Ono je tako sitno, da ga ne bi mogao vidjeti, ali majka ga hrani svojim tijelom i krvlju, te se ono tako izgradjuje i pomalo raste do dana svoga

rodjenja.

Da bi očevi mogli dati život djetetu, dragi je Bog predvidio, da se tijelo muža i žene može podesiti i sjediniti. Tebi je poznata razlika u tijelu izmedju dječaka i djevojčica. Majka ti je već to rastumačila i kazala, kako je dragi Bog, da omogući radjanje djeteta kod žene stvorio podoban, čudesno gibak organ, kuda ovo može napustiti vrlo toplo gnijezdo, koje ga je štitilo. Taj organ ne služi samo za radjanje djeteta, nego i za tjelesno združenje supruga. U nj otac odlaže taj životvorni sok, [illegible]lesno moćan, koji će tu užeći iskru novog života i stvoriti čovječje biće. Čudesne li moći, zar ne?

Ti rasteš, uskoro ćeš biti mladić. Tvoje će tijelo također proizvoditi taj sok čudesno moćan i steći čudesnu moć, da probudi život. Za neko vrijeme ćeš bez sumnje opaziti tu promjenu u sebi. Tako priroda počinje, da te mnogo kasnije osposobi, da i ti jednog dana postaneš otac.

No prije nego završimo, ja bih želio, da shvatiš, kako te tvoj otac jako ljubi. Lako ćeš shvatiti, da je on primajući se, da ti postaneš naše dijete, u isto vrijeme morao poduzeti mnogo rada kako bi pribavio sve, što ti je potrebno za život. Prema tome, ti moraš ocu biti veoma zahvalan.

Ne zaboravi, da ti ne duguješ život samo ocu i svojoj majci. Onog dana kad si se ti začeo tj. kad si ti uzeo mjesto blizu majčina srca, Bog je naročito pomagao tvoje roditelje u tom

svečanom času, jer je On sam stvorio tvoju dušu.

Otac i majka su ti dali tijelo, Bog ti je dao više, dajući ti besmrtnu dušu. Ti svoj život duguješ trima velikim dobročiniteljima: Bogu, svom ocu i svojoj majci.

Sada, kad ti rasteš i kada bolje razumiješ što duguješ ocu, ti ćeš nastojati, da mu iskažeš svoju zahvalnost svojim vladanjem, učenjem i radom. To on traži od tebe i tako ćeš se i ti pripremiti za svoju sutrašnju zadaću, ondje gdje te Bog bude zvao.

6. Kad buja proljeće. I ti ćeš uskoro, junače moj, postati mladić.

Tvoje će tijelo prekoračiti odlučni razmak i prijeći iz djetinjastva u mladenaštvo, pa u momaštvo. Već sam te upozorio na tu promjenu. Naskoro ćeš u organizmu, po kojem se razlikuje muž od žene, opaziti nove pojave. Pojavit će se u tebi životvorni sok, o kojem sam ti govorio, a njegovo će javljanje biti popraćeno novim uzbudjenjima. Neka te to ne začudi. To dolazi proljeće života.

Ja to tebi govorim, kako bi dobro razumio pravi smisao tih promjena i zato, da imaš poštovanja prema svom tijelu i njegovim životnim moćima. Ti znakovi obilježuju pojavu i potom polagano i postepeno sticanje zrelosti, tvoje muževne snage, tvoje sposobnosti, da kasnije postaneš otac. Priroda radi polagano i sve dugo priprema: pogledaj plodove, kako se razvijaju više tjedana i više mjeseci, prije nego

sazriju. Tako i tvoje životne sposobnosti, koje će se kod tebe početi razvijati, doći će do potpune zrelosti tek za nekoliko godina. Odsada se ne ćeš moći njima služiti bez štete po svoj organizam. Budeš li to radio, bit će to protiv Božjih nakana i protiv njegove volje. Od vremena na vrijeme kod tebe će doći do vanjskih pojava, koje su popraćene izbijanjem soka. Kada to nadodje, nemoj se uznemirivati, neka to ide, ne bavi se time, pa i ne uživaj u tome svojevoljno. Uostalom ta će se zbivanja javljati ponajčešće u snu. Ali čuvaj se brižljivo, da ih ne izazivaš na sebi svojevoljnim dodirivanjem.

To su ti čini, o kojima si čuo u katekizmu i koji se zovu "ružna djela". Njih Bog izričito zabranjuje svojom šestom zapovijedi.

Opaziš li, da te štogod, kao neko štivo ili neka misao zbunjuje ili uzbudjuje na tome mjestu, ti ćeš se smjesta veledušno odreći tog štiva ili te misli. To će od tebe nesumnjivo iziskivati odricanje, ali će blagotvorno djelovati na tvoj tjelesni razvoj, obogatit će i ojačati tvoju volju i očuvat će čistu tvoju dušu.

Kasnije će ti u životu, budi siguran, veoma trebati disciplina tvojih osjećaja i to vladanje sobom. Takvim držanjem, o kojem sam ti govorio i koje ćeš velikodušno usvojiti, pripremit ćeš se za svoj sutrašnji život i postat ćeš energičan i karakteran čovjek.

Ja računam s tobom, junače moj!

7. Ulazak u život. Ti ćeš, junače moj, naskoro stupiti na posao te započeti svoj život kao čovjek. Želim ti unaprijed dati neke savjete i zamalo ćeš vidjeti, da su ti veoma potrebni.

Poznato ti je, kako se u tvojoj obitelji poštivala ljubav i brak. Na poslu ćeš sigurno čuti, da tvoji drugovi ismjehivaju te stvari i govore sramotne šale. Rugat će se ženama. Izreći će se tisuću prljavih dvosmislica na račun tjelesnog bračnog združenja. Možeš računati s 99% sigurnosti, da će biti tako. Kako ćeš se ti vladati kod toga i što ćeš misliti o onom, što čuješ?

Ti još nisi iskusio što je ljubav. Ipak si vidio da ona živi u našoj obitelji. Ljubav je jedan od najdivnijih osjećaja, najčudesniji i najsladji, što ga je Bog postavio u čovječje srce. Za mene je bila velika radost, velika pomoć u životu, što sam sreo tvoju majku i s njom živio. Iz ovog našeg toplog i složnog ognjišta ja sam crpio odvažnost za rad i snagu, da pobijedim životne poteškoće, a s kojima ćeš se i ti naskoro sresti. S moje strane smatram zaklo žalosnim i pogubnim, kad se ponizuje divna i veličajna stvar, kao što je ljubav.

Izrugivači promatraju ljubav samo pod njenim fizičkim izgledom. Ljubav je takodjer i to, ali u tome je prelivena nježnošću i osjećajnošću. Ona je medjutim još više od toga: spajanje duša i srdaca, za zajedničko predanje velikoj općenitoj misiji, odgajanju djece.

Izrugivajući ne vide u ženi drugo, nego tijelo. Je li to pošteno? Zadji malo u svoju prošlost. Pogledaj što su u tvom životu značile žene i što one predstavljaju u životu svih ognjišta. A tvoje sestre? Ja znam dobro, da medju vama ima ponekih neslaganja, ali, kaži mi, koliko su ti usluga one učinile i kako su ponekad susretljive i mile prema tebi? - Tvoja majka? Moram li ti o njoj govoriti? Tebi je poznata sva ljubav i sva nježnost, koju ti je iskazala poslije i još prije tvog rodjenja, i kako čitav njen život predstavljaš ti, tvoje sestre i tvoj otac? Eto, dijete drago, što je ljubav i što su žene, što su majke, sve majke. Kaži mi, jesu li oni izrugivači, koje ćeš sutra čuti, u pravu ili su naprotiv vrijedni prezira, kad tako nisko govore o velikim stvarima.

Ja znam, da žene, koje ćeš ti susresti na poslu ne će sve biti kao tvoja majka i tvoje sestre. Ima ih, koje sidju sa svog providencijalnog puta požrtvovnosti, koje se snizuju i koje pavši jedamput postaju žene propasti. Ti se, drago dijete, ne ćeš povjeravati svima onima, koje nisu ozbiljne. Čuvat ćeš se, da te ne uvrebaju i ne povuku svojim smiješkom, svojim prijedlozima, šalama na račun tvoje nevinosti, svojim pozivima. Čuvaj ih se kao kuge, a kasnije, kada dodje vrijeme tvoje ženidbe, pazit ćeš, da ostaviš po strani sve te lake djevojke, ne znam kako ti one izgledale zavodljive, a posvetit ćeš pažnju pravim ženama, ozbiljnim, odvažnim, skromnim,

radinim. S njima ćeš samo moći osnovati svoje s sretno ognjište.

Ljubav i brak, bračni odnosi su veća i plemenitija stvar od onog, što ćeš ti o tome od njih čuti. Ako ti ne uspije, da spretno skreneš razgovor tih loših šaljivaca, ako ih ne možeš svojim ugledom ušutkati, ako ih ne možeš ostaviti, nemoj se preplašiti, nego pomisli u sebi, da su to prostaci, koji sramote i ismjehuju veličanstvene stvari. Nije slava biti vandal!

Ti ćeš sa svoje strane reći majci ili ocu što čuješ i što vidiš da se radi u krugu tvog posla. Ne plaši se, da ćeš nas iznenaditi; nama je to već poznato. Govorimo ti, da misliš na to, jer želimo, da budeš, a nadamo se, da ćeš i biti medju onima, koji poštivaju ljubav, ženu i brak.

8. Pogubnost lošeg vladanja. Sada, kad si u radnoj sredini, mogao si se osvjedočiti o onom, što sam ti bio pisao.

Nema sumnje, da i od svojih drugova i od oženjenih ljudi čuješ, kako su već bili s "djevojčurama", te kako pripovijedaju svoje dobre "uspjehe", stvarne ili izmišljenje. I žene, pa i udate govore o doživljajima s njihovim "prijateljima". Sve se to smatra posve naravnim. Ima ih sigurno, koji se tebi rugaju, kao naivnjaku, jer ti nisi upućen u te stvari i jer ne radiš tako. Možda ćeš, bojeći se, da ne budeš smiješan, iz ljudskog obzira ili u isto vrijeme iz neke radoznalosti biti potaknut, da i ti tako radiš.

Hoćeš li, da o svemu tome govorimo?

Zar takvi postupci spremaju za budućnost ili već sada omogućuju sretne obitelji? Treba kazati i naglasiti: nikada i ništa ne će biti tako dobro i tako ugodno čovječjem srcu kao obitelj, gdje se ljubi. Misliš li da ti ljudi, koji tako zavode djevojke, pripremaju ih tako da budu sutra dobre majke i dobre supruge? Ne vidiš li nasuprot, da te djevojke pavši jedamput polako idu u očaj i propadaju. I misliš li, da će muškarci i žene, koji tako pogubno govore, odsada usrećivati svoju obitelj? Što slijedi iz toga? Slijedi, da vladanje, kojim se tako bijedno hvališu svi ti muškarci i žene, izravno ili neizravno, danas ili sutra čine obitelji manje sretnima, jer su manje složne. Krasna je rabota, zbog koje se nema na što biti ponosan! U tim obiteljima više ili manje loše_gradjenim, sutra će i djeca, ukoliko ih ima, trpjeti zbog tog pomanjkanja razumijevanja i sloge medju njihovim roditeljima.

Mogao bih ti govoriti o pogubnim bolestima, koje te pustolovne ljubavi mogu izazvati, ako se mladić pusti zavesti od djevojaka lošeg života! Čemu to?!

Radije ću te sjetiti tvog razuma, tvog srca, tvog osjećaja dužnosti. Sreći radničke klase ne trebaju samo ekonomske reforme – i to – ali više treba ognjišta, zdravih, čvrsto izgradjenih, gdje srca i duše žive u skladu. Misliš li, da takve obitelji izgradjuju zavodnici djevojaka i propale djevojke?

Sine moj, čuvaj svoje srce čistim. Pomišljaj na svoju buduću obitelj. Pomišljaj na radnički stalež,

kojemu će se ojačati zdravlje, radost i sreća samo čistoćom i čestitošću. Pusti druge neka govore, ako ih ne možeš ušutkati, ali barem ne kapituliraj! Odbaci ljudski obzir! Budi ponosan na svoju nevinost! Pred tobom je dobar cilj!

Živeći čist, veseo i ponosan, gradiš za sutra "sretnu kuću", koju Bog ljubi i blagoslivlje.

II. ODGOVORI DJEVOJČICAMA

1. Odakle dolaze mala djeca? Majka će, ljubljena moja, vrlo rado odgovoriti na tvoje pitanje i reći će ti, odakle je dragi Bog uredio da nam mala djeca dolaze.

Majka će ti sada povjeriti veliku tajnu. Ti o tome, dakle, ne ćeš govoriti niti sa svojim sestrama, niti sa svojom braćom, niti sa svojim malim prijateljicama. Njihovoj majci pripada ta radost, da im otkrije tu tajnu.

Kada ti moliš "Zdravo Marijo!", tada govoriš i: "... i blagoslovljen plod utrobe tvoje Isus", zar ne? Evo, u tim riječima, a da nisi ni slutila, sadržan je odgovor na tvoje pitanje. Tu tek nejasno znaš, što je to utroba: to su unutarnji i duboki dijelovi tijela, koji se nalaze ispod srca. Tu je nevidljiv i skriven, čudesni organ, koji služi kao kolijevka posve sitnom djetešcu, i tu ga, u potaji, majka hrani svojim tijelom i svojom krvi.

Blažena je Djevica tako nosila maloga Isusa, prije nego li ga je položila u betlehemsku štalicu. Svetkovina Isusova rogjenja, Božić, slavimo, kako ti dobro znaš, 25. prosinca.

Isus je došao u tu kolijevku Blažene Djevice 9 mjeseci ranije, na Blagovijest, kad je andjeo kazao Mariji: "Zdravo, Marijo, milosti puna, blagoslovljena si medju ženama, u svom prečistom tijelu nosit ćeš onoga, koji će se zvati Isus." Blažena Djevica tada odgovori: "Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi." Od toga časa Isus je došao i prebiva medju nama.

Ponajprije je počivao blizu srca Blažene Djevice. Crkva se sjeća tog velikog dogadjaja svetkovinom Blagovijesti, 25. ožujka. Kad se tijelo Isusovo dosta razvilo i ojačalo, Blažena je Djevica porodila svijetu Isusa i položila ga u špilji,gdje su pastiri i mudraci došli, da mu se poklone.

Sve je isto tako bilo i s tobom, drago moje dijete. I ti si devet mjeseci živjela blizu srca svoje majke; tu ti je dobri Bog pripravio prvu tvoju kolijevku. Kroz te sam se mjesece ja mnogo žrtvovala za tebe. Nisam mogla ni jesti sve što sam željela, niti sam smjela raditi što sam htjela, jer bi ti to moglo škoditi.

A onda si jednoga dana ti, sjećam se toga dobro, postala odveć velika, da bih te ja više mogla nositi. Tada si ostavila svoju kolijevku blizu mog srca - došla si na svijet.

Nisam te htjela napustiti. Budući da ti trebalo izabrano i hranjivo jelo, ja sam te hranila svojim mlijekom. Sjećam se s kolikom sam te radošću stiskala na svoje srce. Sjećam se i noći, koje sam provela uz tvoju kolijevku, dok si bila bolesna, i nastojala sam po tvom plaču pogoditi, što te boli.

No ja bih učinila i sto puta više, curice moja, da sačuvaš zdravlje, da ostaneš dobra i povjerljiva prema svojoj majci.

Ovo što ti je majka sada rekla, tajna je izmedju nas dvije. Budeš li još nešta htjela pitati svoju majku, ti ćeš uvijek doći s pouzdanjem k njoj, a majka će ti uvijek odgovoriti iskreno kao i danas.

2. Mi očekujemo bracu ili sekicu.

Ti si, draga moja, kroz ovo vrijeme često čula govoriti, da ćemo naskoro u kući imati novog malog brata ili novu sekicu. Majka ti je već kazala, odakle dolaze djeca i da ih dragi Bog, prije nego li se rode povjerava nj njihovoj majci. Bog je dakle majčici dao tu veliku radost, da još jednom može postati majka jednog lijepog brata ili jedne krasne sekice.

Velika je stvar biti majka. Ti to dobro znaš. ljudi ne ostaju uvijek mladi, oni stare, a potom umiru. Ima ih čak i koji umiru dosta mladi. Što bi se dogodilo, kad ih ne bi nadomjestili drugi - djeca? Ti pogadjaš. Naskoro ne bi bilo žive duše, da nastava zemlju. A sva bogatstva i sve ljepote ove zemlje ostale bi beskorisne.

Uvidjaš dakle, kako je Bog namijenio majkama veliku zadaću: radjati na svijet djecu i tako bdjeti, da se nastavlja život na zemlji i davati srca, gdje će Bog moći vladati. To će kasnije biti i tvoja velika uloga. Sretna si, što si od Boga pozvana na tako divno djelo.

Majka ti je već rekla, zar ne, kako Bog poslije nego li im je dao dušu, posve sitnu djecu povjerava majkama, da ih nose u sebi, blizu svog srca, hrane ih i pomažu u njihovu razvoju. Ali ti trebaš shvatiti, da se majka ne smije odviše umarati, te da joj treba počinka više nego li inače. Ne smiješ dakle, povećavati njezine brige i njen napor mukom, koju bi jo prouzokovao tvoj neposluh, mrgodjenje i tvoja zloća.

U tim ćeš mjesecima, dakle, biti prema majci posebno susretljiva, poslušna i privržena. Ti ćeš je više puta poljubiti i reći joj, da je jako voliš. Ti ćeš joj i pomoći što više budeš mogla bez ustručavanja kad majka zatraži kakvu uslugu. Radit ćeš to stoga, jer znaš, da je majka i tebe, kako bi ti dala život nosila u sebi. Tvoji poljupci će majku veoma veseliti. Oni će zasladjivati boli, koje će katkada očutjeti. Tvoja će joj susretljivost ukloniti umor, a ti ćeš tako moći imati lijepog brata ili lijepu sestricu zdrave. Zar ne, da mogu računati na tebe?

3. Kako žive djeca u majčinoj utrobi ?

Ti si me, drago dijete, pitala, kako dječica, prije svog rodjenja mogu živjeti u majčinoj utrobi. Odgovorit ću ti vrlo rado i objasniti što bolje budem znala.

Mislim, da sam ti već rekao, da u majčinu tijelu pod srcem ima nevidjen i skriven čudesan organ, koji služi kao kolijevka za posve malo dijete. U tom se skloništu ono može mirno razvijati.

Kako se ono hrani? Tebi je dobro poznato, da naša krv po čitavom tijelu raznosi sastojine, koje su potrebne za hranu našim mišićima i organima. Krv je te sastojke primila iz hrane, koju j jedemo. Tebi su poznate u zapešćima dvije arterije, koje kao dva velika potoka vode krv do ruku, da njom hrane mišiće.

U tom čudnovatom organu majčina tijela, hrani tada majka djetešce hranjivim sastojcima svoje krvi. Te sastojke prima dijete kroz neku vrst

arterije, koja vezuje majku s njenim djetetom, kao što arterije vežu naše ruke sa srcem.

Kao što vidiš, djetešce živi od krvi svoje majke, od njena života u njoj samoj, onako kao što će se iza svog rodjenja hraniti i jačati njezinim mlijekom.

Kad dijete dosta ponaraste da dodje na svijet, ono se dijeli od svoje majke, kao što se zrio plod dijelimod svog stabla. Dijete zadrži zauvijek mali ožiljak na sredini tijela, na mjestu gdje je bila arterija, koja ga je združivala s majkom i kroz koju ga je ona hranila. Zaista bi se moglo reći, da dragi Bog hoće, da svako dijete uvijek zadrži biljeg od svega onog, što je primilo od svoje majke.

Vidiš, dakle, kako divna veza vlada izmedju majki i njihove djece, i kako majke već od prvoga časa daju svojoj djeci od svoga tijela i svoje krvi, kao što im za čitavog svog života daju i dat će im najljepše od svoga srca.

4. Kako se radjaju mala djeca?

Majka će sada svojoj kćerci reći, kako se radjaju mala djeca. Ti si često vidjela, kako se u proljeće malo pomalo otvaraju cvijetovi: pogledaj krasuljke po livadama ili ružine pupoljke. Mirisi, što su ih oni u sebi sakrivali mogu se prosuti van.

Bog je stvorio takvim majčino tijelo, da se i ono u odredjenom času može otvoriti kao cvijet i dati rodjenje djetešcu, koje je veoma brižno čuvala.

Sjeti se pozdrava: "Zdravo, Marijo!" Tu ti govoriš: "...blagoslovljen plod utrobe tvoje Isus." Kao što vidiš i Crkva usporedjuje djetešce s plodom. Ali dijete je plod čudnovatiji, nego li svi drugi plodovi. Ono ima oči, koje vide ljepotu cvijeća, uši, koje slušaju glazbu i pijev ptica, a nada sve razumnu dušu. Ostalo cvijeće i drugi plodovi zemaljski nemaju od svega toga ništa.

Djetešce ostaje blizu majčina srca sve do dana, kada postane dosta jako, da živi samo. Kad bi se, kao što se ponekad desi, rodilo ranije, umrlo bi. Ono dakle kroz mjesece i mjesece treba tople majčine zaštite. Ali nadodje dan, kad mu ona nije više potrebna: tada dolazi rodjenje. Dijete napušta čudnovatu kolijevku, gdje se razvilo i dolazi na svijet. Da se to može izvršiti, dragi je Bog providio majčino tijelo posebnim organom, čudesno gipkim, koji se može raširiti i otvoriti, kada to ustreba, da pusti dijete proći.

Tebi je poznato, da se tijelo djevojčice razlikuje od tijela dječaka. Ti različiti organi i to upravo naši namijenjeni su upravo materinstvu. Baš na njihovu donjem dijelu završava taj tako gipki prolaz o kojem sam ti govorila. U času radjanja majčino se tijelo na tome mjestu polako i lagano otvara poput cvijeta, da dade na svijet čudnovat plod.

Ali kod tog velikog djela, kod radjanja djeteta, mi, majke, moramo mnogo trpjeti. Ti si već više puta vidjela, da majke poslije rodje-

nja djeteta proborave više dana u krevetu, na klinici ili u kući. Takve boli tvoja majka i sve majke srčano podnose, jer već tada jako vole svoje malo dijete.

Vidiš, drago dijete, kako je naše poslanje veliko i lijepo i kako moramo biti ponosne, što smo žene. Upravo je nama povjerio dragi Bog taj čudesni i delikatni posao, oko razvijanja tijela malo djece i oko njihova dolaska na svijet. I ti sama postat ćeš jednom majčica. Trebat ćeš izvršiti tu divnu ulogu. Na to ćeš se pripraviti ako budeš veoma poštivala svoje tijelo i nastojala biti spretna u pletenju, šivanju, te dragovoljno pomažući majci u kućanskim poslovima, a osobito, budeš li se odsada privikavala na požrtvovnost i usluge.

Nije li tako, dijete moje?

5. Ka' buja proljeće. Svidja li ti se, drago dijete, što rasteš? Da, zar ne? Dobro, naskoro ćeš prestati biti dijete, da postaneš djevojka, a kasnije žena, dosta razvijena tijelom i srcem, da postaneš majka i daješ život.

Pogledaj, kako se u proljeće sok diže, drveće pupa i cvijeta, da kasnije donese plod. Tek malo pomalo dolazi u prirodi do zrelosti. Isto je tako i u duši. Ona se polako i sustavno razvija. Malo pomalo odgaja se i tijelo i duh i značaj, dok postanu prikladni za misiju, koju Providnost traži od nas.

Ti dakle rasteš. Naskoro ćeš ostaviti djetinjstvo i postati djevojče. No ta će promjena biti popraćena nekim zbivanjima, na koja će te majka upozoriti, da te ne uplaše i da budeš hrabra.

Majka je to prošla, kad je bila u tvojim godinama. Kao što se sok u proljeće diže, i ti ćeš pupati i cvasti!

Poznata ti je razlika, koju je Bog stavio izmedju dječaka i djevojčice. Dobro dakle: naskoro će svakog mjeseca u onim organima, koji su vlastiti djevojčicama, doći do gubitka krvi kroz nekoliko dana. To je znak, da ti prestaješ biti dijete i postaješ djevojka, da tvoj organizam polako sazrijeva, kako bi kasnije mogao donijeti plodove, - lijepu djecu. To veliko poslanje - davanje života na svijet - povjerio je Bog ženama. Nemoj se iznenaditi dakle, kada to nadodje, nemoj se preplašiti, nego reci to svojoj majci. Bog je stvari tako udesio: to je proljetni sok, koji se diže, to je priprava za buduće plodove.

Da uzmogneš shvatiti razlog tih promjena i njihovu ljepotu, majka će ti protumačiti njihov duboki smisao. Iz dvaju nježnih, nevidljivih spremišta, koja su sakrivena duboko u tvojemu tijelu, svakog će se mjeseca otrgnuti jedno čudesno sitno zrnce, sitno, vrlo sitno, a ipak izvanredno bogato. Zrnca nekog cvijeća takodjer su posve sitna, posve neugledna, a ipak položena na pogodno mjesto u zemlji daju sjajno cvijeće divna mirisa. I sitno zrnce, koje se odvaja iz spremišta, što ih mi nosimo u sebi, čudesno je bogato: na pogodnu tlu braka, kada ga dragi Bog blagoslovi, ono se polako razvija u divno djetešce.

Naskoro će i u tebi čudesno sitno zrnce napuštati svaki mjesec svoje tajnovito spremište, oblikovano po samom Bogu.

U isto vrijeme jedan drugi organ, takodjer skriven u zaklonu tijela, organ još čudnovatiji, priprema se, da primi to zrnce. Tu će sitno zrnce pasti i moći će klijati. Taj organ služi djetetu kao kolijevka, gdje će počinuti i naći hranjivu krv, te će se posve krhko, zaklonjeno od vanjskih opasnosti moći razvijati. Već od časa, kad postaneš djevojkom, taj se organ oblikuje svakog mjeseca tako u kolijevčicu, posve svježu i posve novu. Ako se tu ne začne nikakvo dijete, sav taj pripremni rad postane beskoristan, te se otklanja na način, kako sam ti rekla.

Vidiš, dakle, kako je Bog uredio te stvari. On je htio, da kolijevka, koju mi nosimo u sebi, bude uvijek svježa, uvijek nanovo obnovljena, da može primiti dragocjeni plod, koji mora štititi, nositi i hraniti. Tako je uzvišen smisao zbivanja, koja ćeš doživljavati. Ti ćeš, dakle, odvažno podnositi njihovu tegobnu, katkada ponešto i bolnu stranu, jer poimaš njihovo značenje.

U to ćeš se vrijeme ti lako uzbudjivati, bit ćeš osjetljiva, razdražljiva i sklonija tuzi.

Eto još jednog razloga, da posve zavladaš sobom i da se ne pustiš svladati od razdražljivosti, uzbudljivosti ili malodušja. Ti ćeš pokazati svoju energiju, svoju volju, zar ne? Majka na to veoma računa. Nitko, ni u kući ni izvan nje ne treba opaziti, da ti nešto proživljavaš. Zavladaj svojim živcima, budi strpljiva, vrši odvažno svoju dužnost kao da ti nije ništa i nastoj, da budeš nasmiješena. Samo će majka znati i ona će svojom nježnošću i razumijevanjem ohrabriti tvoju plemenitost.

Ti ćeš se dakle pripremiti za svoju veliku misiju: biti majka. Ti ćeš početi svoj život žene: trpjeti malo, da, ali da dadeš život.

Muškarci imaju ponešto drukačiju ulogu nego li mi: učiti, raditi na polju, graditi, zaradjivati za potrebe obitelji. Nama je naše poslanje ljepše nego njihovo: to je poziv blagosti i majčinstva: davati život djeci, oblikovati njihove duše i darivati ih Bogu. Kao što vidiš, ja se ne bih htjela mijenjati. Meni je milije biti žena iako treba malo više ljubiti i malo više trpjeti. Ali, ako malo više trpiš, imaš bliže sebi svoju djecu. Znaj, da majka često zahvaljuje dragom Bogu, što ju je učinio ženom i dao joj tako veliko poslanje u životu. No, ti ćeš učiniti kao i majka, nije li tako?

6. Ima li otac udijela kod radjanja djece?

Ti želiš znati, kćerko moja, da li otac ima kakva udijela u tvom rodjenju, i tko te je položio posve sitnu u toplo gnijezdašce, koje je dragi Bog sagradio za djecu posve blizu majčina srca.

Sjeti se, da je na Blagovijest arkandjeo Gabrijel, poslije nego li je navijestio Blaženoj Djevici, da će postati majkom dodao: "Duh Sveti sići će nad tebe i ti ćeš začeti sina, koji će se zvati Isus." Time je on htio reći, da će mali Isus početi živjeti u prečistom tijelu svoje Majke. Stoga ti moliš u Vjerovanju: "... začet po Duhu Svetom, rodjen od Marije Djevice." To posebno posredovanje Božje bilo je potrebno upravo zato, da Isus ne bude samo čovjek kao svi drugi, nego Čovjek-Bog.

Ali, kako se to dogadja s ostalom djecom? Ponešto drugačije. Dragi je Bog htio, da i očevi sudjeluju kod radjanja svoje djece, da ih više ljube. On im je, dakle, povjerio tu veoma važnu zadaću, da probudjuju život svoje djece u majčinom krilu.

Kako to?

Vidjela si u proljeće po voćnjacima lješnike u cvatu. Kako je sitni cvijet dao lješnjak? Jedni cvijetovi na nekim lješnjacima nose posve sitnu prašinu, pelud. Taj je pelud vjetrom ili od kukaca bio prenešen od jednog drveta na drugo, te je pao u čašku drugog cvijeta. Došavši od drugdje on je oplodio cvijet i potaknuo na razvijanje ploda. Taj plod malo pomalo raste i postaje zrio lješnjak, koji se može jesti.

Isto se tako dogodilo da dijete dodje na svijet: majka je cvijet u koji je otac odložio životni sok, koji ima isti učinak kao i pelud u cvijetnoj čaški. Djetešce se tada počinje razvijati u majčinom krilu i tako je maleno, da ga ne možemo vidjeti. Ali ga majka hrani svojim tijelom i svojom krvi i tako se ono razvija i raste malo pomalo do dana rodjenja.

Da bi omogućio ocu dati život djetetu, Bog je predvidio, da se tijelo muškarca i žene može prilagoditi i združiti. Tebi je poznata razlika izmedju tijela djevojčice i tijela dječaka. Jednom ti je majka protumačila kako je dragi Bog, da omogući rodjenje djeteta, stvorio naročit organ čudesno gibak kuda će dijete moći napustiti čudesno gnijezdo, koje ga je štitilo. Taj organ ne

služi samo za radjanje djeteta. On služi i za tjelesno združenje supruga. Kod svakog je spola taj organ drukčije gradjen, te oni mogu jedan u drugi ući na način kako lako možeš shvatiti. Tada otac odlaže u unutrašnjosti majčina tijela životvorni sok čudesne moći: taj će sok zapaliti iskru novog života i s Bogom stvoriti ljudsko biće. Ako to hoće i kada on hoće, dolazi do začeća, a onda započinje tajnoviti i čudesni rad u najvećoj intimnosti majčina tijela: rad oko postepenog razvitka djeteta.

Ovo tjelesno združenje (općenje), što sam ti ga opisao tebe ne privlači. Ja to naslućujem. To je stoga, jer ga ti vidiš tek pod niskim i nepotpunim izgledom. Ja ću ti pokazati bogatstva, koja je Bog postavio u te niske čine.

Kaži mi ovo: bi li majke toliko ljubile svoju djecu, da ih nisu nosile u sebi i da nisu s njima, kako znaš, bile tako duboko i tako intimno povezane. Ne bi, zar ne? Ti dakle to uvidjaš. Prirodni postupak, kojim je dragi Bog uokvirio majčinstvo završava još većom ljubavi prema svojoj djeci. Dobro dakle, misliš li, da bi očevi toliko ljubili djecu, kada ne bi imali nikakva udijela kod njihova radjanja? Taj prirodni postupak, kojim je Bog te stvari popratio, i kod oca ima učinak: porast njegove ljubavi.

Ti još ne možeš pojmiti, kako to združenje podržava medjusobnu ljubav medju supruzima, oca prema majci i majke prema ocu. Ta je veza doista prirodna, vidiš li? Ali ona se ostvaruje u časovima žarke ljubavi prema drugom, u velikoj želji

da pripadaju jedno drugom. Ja te molim, da se na čas povjeriš pouzdanju u djelo Božje. Kad shvaćaš i uvidjaš, da se prirodni čini majčinstva završavaju u većoj ljubavi majki prema njihovoj djeci, znaj i vjeruj, da i čini, kojima je Bog popratio očinstvo, takodjer završavaju porastom ljubavi otaca prema svojoj djeci i supruga jednog prema drugom. Način, kojim je Bog te stvari uokvirio, ide za tim, da poveća ljubav. Pouzdaj se, drago dijete, u Boga. Kasnije ćeš uvidjeti mudrost njegova djela.

Ali prije nego li završim, ima još nešto, što bih želio, da dobro shvatiš.

Tvoj otac, koji ti je tako dao život morao te je jako ljubiti. Lako ćeš shvatiti, da je primajući da se ti rodiš i postaneš naše dijete, on u isto vrijeme morao mnogo više raditi, da ti pribavi sve potrebno za život. Vidiš kako se svake večeri vraća umoran poslije rada za sve vas. I on, tvoj otac, jako te ljubi. Kad si bila mnogo manja, koliko se puta približio tvojoj kolijevci dok si spavala, dugo te promatrao, zatim se prignuo i nježno cjelivao tvoje čelo! I ti njega moraš ljubiti iz svega srca u zahvalu za sve ono, što je on učinio za tebe i za svu ljubav, koju ti on iskazuje.

7. Ulazak u život ili opasnosti svijeta.

Još malo, i ti ćeš, drago dijete, ući u pravi život, doći ćeš u svakodnevni dodir s muškarcima, mladićima ili oženjenima. Moram te uputiti, kako ćeš se držati u njihovoj sredini, i moram te upozoriti na neke

opasnosti, koje ćeš gotovo uvijek neizbježivo susresti.

Ženska je duša različita od duše muškarca. Djevojku naročito karakterizira njezina živa osjetljivost i osjećajnost, tj. bogatstvo njena srca. Ti ćutiš daleko dublje, nego tvoja braća, radost uslužnosti ili pažljivosti, i više od njih osjećaš ako te netko kritizira ili ti zaboravi iskazati neku pažnju. Isto tako u svom srcu osjećaš snažnu potrebu da ljubiš, da bića okružuješ svojom nježnošću i svojom ljubavi, a s druge strane osjećaš se slabom prema životu, željna da budeš ljubljena i obasipana nježnošću. U tome si,drago dijete, žena, prava žena.

Zašto je dragi Bog u tebi usadio sva ta divna bogatstva srca?

Uzrok su tome veliki ciljevi Providnosti. Dajući ženi tako osjećajno i nježno srce, Bog joj je namijenio u životu sjajnu ulogu žrtve u obitelji i izvan nje. Pogledaj dobročinstva ženskog srca širom svijeta. Koliko li staraca bez obitelji, koliko sirota, koliko napuštene djece ili bogalja prirode nalazi topline i odanosti kod naših redovnica. Kod najvećeg je broja žena Bog htio, da se upravo u obitelji ispoljuju prirodni izvori njihova srca. Koliko li je muževa i djece uživalo i još uživa te blagodati!

Za te uzvišene ciljeve i te divne zadatke,dragi je Bog tebe i tvoje sestre obdario tim bogatstvom srca, koje pripada vama. Kroz iduće godine i u opasnosti, koja će nadoći, treba da to blago sačuvaš zdravim i netaknutim za obitelj i svoj

budući poziv. To živo želiš, drago dijete, ja to znam.

Ali tvoje srce - tvoje veliko blago - može postati tvoja velika slabost, ako ga ne nadzireš. Uskoro će doći napasnici, koji će htjeti kušati njegovu svježinu i možda će ti ponuditi prividnu nježnost, da te pomalo odvedu na putove opasne i nezakonite ljubavi, na stramputicu izvan puta tvoje dužnosti i tvojih interesa.

Moraš, dakle, drago dijete, čuvati svoje srce, braneći njegova blaga protiv grabljivaca, koji obilaze oko njega. To je, kako vidiš, uvijek ista pripovijest.

Jednom šef ureda pokaže zanimanja za malu namještenicu, tipkačicu, ili industrijalac, advokat za svoju tajnicu. Zatim mladić zadjevojku, što ju je sreo na nekoj svečanosti. Možda misliš u svojoj naivnosti, ako se za tebe interesira oženjen čovjek, da to za tebe predstavlja jamstvo i sigurnost. Rekao bih baš obratno.

Treba da se čvrsto držiš i uporno ustraješ nepokorena u svakoj zgodi: ne upuštaj se u sentimentalne razgovore, u intimnosti i povjerenja, ne predaj se ljubavi prema ni jednom čovjeku, za kojega se kasnije ne bi mogla udati. Ako je oženjen bio ne znam kako stariji od tebe, ništa zato:želiš li na svijetu živjeti sigurno i ako se ne želiš izvrgavati podmuklim opasnostima, neka to načelo bez ikakva izuzetka bude pravilo za tvoje vladanje.

Mnogo je mladih djevojaka u svojo neiskusnosti i naivnosti popustilo da im ukradu srce. Njihov

šef u uredu ili radionici malo ih pohvali, to godi njihovoj taštini. Iskaže li im jednu uslugu ili pažnju, njihova uzbudjena osjećajnost osjeća neku zahvalnost. Tada im on pripovijeda, da ga žena nikako ne razumije, da u braku nije najsretniji i ... da jako žali, što ju nije ranije upoznao... Sada je uz osjećajnost i taštinu, kod djevojke probudjena i njena samilost. Jednog će joj dana šef iskazati neku uslugu, pokloniti nešto - kao ulaznicu za kazalište, te je nekom zgodom, kad mu je žena otsutna možda pozvati k sebi, a ona se ustručava odbiti ono, što kako izgleda, nije nikakvo zlo prihvatiti. Sad je djevojka već vezana nekim ženskim osjećajem - inače vrijednim štovanja - kao što je pažnja ili zahvalnost. Već je postala vezana i prilagodljiva. Ne usudjuje se ožalostiti onoga, koji se p prema njoj pokazao tako pažljiv. Uostalom, on je tako ljubazan i ... dosada posve obziran.

I priča se nastavlja sve po starom. Uskoro kao novost dolazi prvi poljubac, inače čisto diskretan i oprezan, zatim draganje po kosi i obrazu... a zatim eto slijedećih poljubaca, manje diskretnih, sve češćih i sve žarčih. Djevojka je isprva iznenadjena, ne usudjuje se odbiti, a poslije prihvaća, suosjeća.

Ljubav ide po svom psihološkom zakonu:prelazi od osjećajnosti na ćutilnost, od ćutilnosti do užitla, od užitka do spolnog odnosa. U zakonitoj vezi ta ljubav raste i postaje cjelovita, obuhvačajući duh, srce i tijelo. U nezakonitoj se vezi ona snižava i vodi k propasti. Nerazumnica

ne popušta odmah prvi put, jer, uostalom, djevojka ne želi tjelesne strane ljubavi. Ona je uvijek sanjala, da će to ostati na području sentimentalnosti i ćutilnosti. Ali, ako se navaljuje, sve će one - da ne uvrijede, ukoliko odvažno i bez milosrdja ne prekinu na vrijeme - sve će se one protiv volje, a kasnije i s pristankom predavati. Ponašanje jednog dana postane navika i naskoro ropstvo.

Djevojka je sada žrtva ljubavi, koja je neminovno predana, da bude bolna i nesretna sve zbog toga, što nije disciplinirala svoje srce u početku kad bi to bilo razmjerno lako i što nije energično prekinula, već započetu vezu. Sada je to već mnogo bolnije.

I takva se ljubav ne će moći nikada rascvjetati, kao što ljubav zahtijeva. Zajednički je život često nemoguć, jer je jedno od drugova oženjeno. Moći će se vidjevati kriomice, na rijetkim sastancima i uz cijenu tolikih laži u obitelji. Majčinstvo je nemoguće, jer bi se tek u sramoti moglo ostvariti. Želje su za pravom ljubavi, za životom u zajednici, za majčinstvom neostvarive. Eto ljubavi, koja je osudjena, da bude nezadovoljena. I dok je tako vezana nesretnom ljubavi, koja je prožeta nezadovoljstvom i grižnjom, mladić, s kojim bi mogla osnovati čestitu obitelj, prolazi možda neopažen, jer je njezino srce zarobljeno.

U medjuvremenu djevojka trpi veliku štetu i izložena je gorim opsnostima. Ona gubi svoje djevičanstvo. Svakog časa može postati majka. Jadna li materinstva! Na kraju bi otac otišao i djevojka bi ostala sama, da se brine za sebe i za svoje dijete. Morala bi naporno raditi izvan obitelji. Morala bi

napuštati svoje dijete ostavljajući ga drugim rukama po osam ili deset sati dnevno. Može li se u takvim prilkama odgajati? Dijete rastući ne će imati oca, da zamijeni majku u njenoj ulozi odgajateljice. Kakve li štete od toga za dijete, za majku, za društvo! Sad ćeš shvatiti, zašto je Bog zabranio takvo predavanje sebe i sve ono, što tome vodi i što sam ti opisao prije.

Treba lagati kod kuće, tražiti alibi i opravdavati vrijeme; izcpačavti ljubav i izmicati, da se izbjegne materinstvo, živjeti u neprekidnom strahu. A ako do materinstva dodje, doći će još gore nevolje. Ukratko,vidiš, drago dijete, da nezakonita ljubav i predavanje sebe izvan braka pretstavlja zaplitanje u nevolje i u isto vrijeme grijeh, koji teško škodi životu djevojke.

Da izbjegneš te nedaće, treba se skloniti upuštanja u postupke, koji tome vode, nerazborite ljubavi, flert i ljubakanje.

Ostani, dakle, gospodarica svog srca. Tvoje će pravilo vladanja biti čisto i odlučno: nikakve privrženosti, nikakve osjećajne intimnosti, nikakve ljubavi, ako se ne radi o mladiću, za kojega se ozbiljno nadaš, da ćeš s njim osnovati sretnu i složnu obitelj.

Kao što vidiš,drago dijete, ja sam ti govorio posve otvoreno i iskreno. I majka i otac,ti to znaš, žele tek jedno: tvoju sreću. Naidješ li na poteškoće, na napasnike, ne čudi se i ne plaši. Pouzdaj se u svoju majku, u svog oca, u svog

ispovjednika. Oni će te razumjeti, oni će ti pomoći.

Tako ćeš uživati svježinu i bogatstvo svojih osjećaja za veliku i veličanstvenu misiju, koju ti je Bog ovdje namijenio.

III. ODGOVORI ZA DJEČAKE I DJEVOJČICE

1. Čistoća. Sjećaš li se, kako ti je majka posve otvoreno razjasnila način, kako je dragi Bog uredio radjanje djece.

Možda je to razlaganje ostavilo na tebi neki nemir, pa se tvoja mašta i nehotice na to prenosi. Znaš da se katekizmu govori o mislima, pogledima, o nečistim mislima, pa ti je preporučeno,da ih se brižno čuvaš i rečeno ti je, da je izazivanje i podržavanje takvih misli, služenje takvim pogledima,upotreba takvih riječi grijeh. Majka bi ti htjela malo objasniti te stvari, da izobrazi tvoju svijest.

Ponajprije moraš dobro znati, da te misli, ta domišljanja ili ti razgovori o postupku kako su se začela ili rodila djeca, da ta razmatranja o ljudskom tijelu sama po sebi nisu prijekorna. Rekoh ti dalje, da je te stvari stvorio sam Bog. Misliti na te tajne života, na radjanje ili na bračne odnošaje kao na djelo Providnosti, stvorene i predvidjene od Boga, da se supruzi medjusobno doista ljube, da roditelji po njima postanu stvaratelji, te da dovoljno ljube svoju djecu - nije po sebi zlo.Kada ti je majka sve te stvari tumačila pokazujući na osnove, koje Bog provodi stvarajući te stvari, ona to nije držala za loš razgovor i nije ti govorila o nečistim stvarima. Isto tako i kip ili slika ljudskog tijela, bilo ono i golo, ako su načinjeni s nakanom, da se izrazi njegova jakost,gipkost i draž,ne pretstavljaju ništa za osudu. Promatrati ih s toga gledišta ljepote, radi čega su i načinjeni, nije prijekorno.

A što su onda "nečiste" misli i govori? Moglo si se, dijete moje, osvjedočiti, da oni nisu takvi zbog predmeta na koji se odnose. Sve što je stvoreno od Boga, čisto je. Sve ostaje čisto, ako se promatra onako, kako Bog to vidi, i ako se vrši i doživljava onako, kako to Bog traži. Vršenje bračnih odnošaja, ostvarenje materinstva i očinstva, dopustio je Bog samo u braku. "Tjelesne čine vrši samo u braku" - to je veoma mudra i pametna zapovijed, jer će se samo u braku, tom sigurnom i toplom skloništu ljubavi, moći radjati djeca, razvijati i u roditeljima imati privržene zaštitnike i vodje.

Prema tome misliti s poštovanjem na ozbiljnost braka i radjanja i govoriti o tome gledajući u tome djelo Božje - potpuno je pristojno.

A misliti na to sa žudnjom, tražiti potajno uzbudjenje dojmova ili želja, koje je Bog po svojoj volji namijenio vremenu braka - a rekao sam ti zašto je to tako - razgovarati o tome s drugima, raskalašeno ističući samo tjelesnu stranu tih stvari, a zapostavljati čitavo njihovo osjećajno bogatstvo, čitavo providencijalno poslanje, te tako iskrivljavati i nagrdjivati djelo i osnove Božje, to znači podržavati zle misli, zle poglede, zle želje, a to brani šesta i deveta zapovijed.

Nije,dakle,zlo u samom predmetu, ako se na to misli... To je djelo Božje - nego je prost način, kako se o tome misli i nezdrava je namjera, koja dovodi te misli, poglede i brbljarije.

Ako se ovih dana, nakon našeg prošlog razgovora,tvoja misao bude vraćala na taj predmet, nemoj se iznenaditi i preplašiti toga kao grijeha.

Ne upravljaj svoju pažnju na fizičku stranu tih stvari. Nasuprot tome -- jer je to istina - misli, kako je veliko biti otac ili majka, jer postaješ sustvoritelj nekog bića s Bogom. Misli na ljubav kakva vlada medju supruzima i na svu privrženost i nježnost, koja počiva u srcu očeva i majki prema njihovoj djeci i tako se priučavaj na veliko poštovanje prema ljubavi i životu.

Tjeraj, dakle, nemilosrdno, svaku misao, koja bi mogla nagrditi ljubav ističući samo njenu materijalnu stranu; izbjegavaj sa svojim drugovima svaki razgovor o tome, jer su tu o tim stvarima govori uvijek bez poštivanja. Tako ćeš u sebi stvoriti podneblje sjaja, čistoće, plemenitosti i bistrine, te ćeš se pripremiti, da kasnije živiš u ljubavi, kako je Bog zapovijedio i da u tome tada nalaziš blago, koje je On postavio.

2. Ljudska ljubav. Želio bih, drago dijete, privući tvoju pozornost na sve ono, što dijeli ljudsku ljubav od životinjske. Kad te ja ne bih na to upozorio, možda ne bi opazio beskrajnu i duboku razliku, koja je medju njima i koja od ljudske ljubavi čini posve drugu i posve plemenitu ljubav.

Kaži mi, opažaš li ovo: kod životinja mužjak i ženka ili se nisu vidjeli nikada, ili rijetko prije njihova susreta, ili su, ako su bili skupa, bili posve indiferentni jedno prema drugome, osim u vrijeme njihova ljubovanja. Ako ih odijeliš, prodavši ili ubivši jedno od njih, drugo nastavi svoj život ravnodušno ne brinući se za sudbinu svog bivšeg druga. Kako li je posve drugačije kod čovjeka!

Kod njega združenje nije samo fizička veza, već je to jedinstvo dvaju srdaca i dvaju života. Jedno je drugom duboko privrženo: dijele se zajednički patnje, radosti, nade i napori. Ako jedno od njih trpi, ako je teško bolesno ili umre, znaš kako je drugi ožalošćen i kako beskrajno trpi. Eto, vidiš već po tom, kako je ogromna razlika izmedju životinjske i ljudske ljubavi. Ova je posljednja cjelovitija, dublja i pouzdanija.

Pogledaj i životinje. Otac se i majka brinu za mladunčad kroz nekoliko dana ili tjedana. Kad jednom poodrastu, roditelji ih posve napuštaju i zaboravljaju, kao da nisu bili njihova djeca. Oni postaju čisto i jednostavno stranci, a ako se radi o tome, da podijele hranu, bivaju i suparnici. Posve je suprotno kod čovjeka. Ti znaš kako očevi ljube svoju djecu i brinu se za njih i nikad ih ne zaboravljaju. A to istom ljubavlju čine i majke. Čitava života njihova djeca ostaju njihovi "mali", uvijek nježno ljubljeni.

Ja sam te upozorio na te stvari, kako bi shvatio, da je ljudska ljubav i tjelesna veza medju supruzima posve drugo, nego li životinjska ljubav, nešto dakle, neizmjerno veće, dublje, ljepše, divnije. Želio bih dakle, da ti životinjska ljubav ne dade krivu predodžbu o ljudskoj ljubavi. Nemoj ih nikada usporedjivati, jer su one posve različite. Ali svojim mislima, svojim riječima svojim sudovima uvijek poštuj veliku i krasnu stvar, kakva je ljudska ljubav.

3. **Majčinstvo, očinstvo, odnošaji, radjanje** (za dječake)

Iznijet ću ti, drago moje dijete, punu istinu o svim ovim pitanjima, koja se tebi nameću o radjanju djece i o ulozi, koju pri tom igraju otac i majka.

Uvidjet ćeš, da je dragi Bog s Višestranog gledišta divno udesio te stvari i da se moramo diviti velikom djelu začeća i dolaska djeteta na svijet.

a) Uloga majke. U majčinu tijelu u visini bokova u trbušnoj šupljini, postoje, jedan lijev[illegible] a drugi desno, dva velika i oblikom kao baja[illegible] spremišta, koja se zovu "jajnici". U njima je sadržana u velikom broju, možda najdragocjenija stvar na svijetu - "zameci" tj. sitna malena zrnca (jajašca) veličine kao 2 desetine milimetra - koja će u odredjenim prilikama proklijati, razvi[illegible] se i nakon devet mjeseci dati na svijet dijete. Svakog mjeseca sazrijeva po jedno od tih zrnaca. Tada se ono otkida od jajnika i upada u otvorenu, vezama uokvirenu, čašku jajovoda, tj. cijevi, kojom jajšce ide polako prema mjestu svog gnijezdenja, materici ("uterus").

Učenjaci su o "jajnom zametnu" otkrili čudesne podatke, kojima su bili zadivljeni. U tom zrncu, koje je sitnije od glavice jedne igle, nalaze se skrita nečuvena blaga. Pored beskrajne sićušnosti, jajno zrnce sadrži ponajprije središnji zametak i mnoštvo hranjivih sastojaka, koji će u početku hraniti "embrio" - tako zovemo posve sićušno djetešce na početku njegova razvoja; dalje ono sadrži znatnu zbirku "bisernih nizova" (zovemo ih radije

tako, nego li veoma složenim nazivom nauke "hromosoma" i "gena"),od kojih je svakome namijenjena uloga, točno odredjena, u izgradnji umjetničkog djela, koje fizički predstavlja svako dijete. Svaki od tih "nizova" - ima ih 24 - sastoji se od velikog broja različitih "bisera", koji se medjusobno razlikuju, ne samo po veličini, nego još više po svom sadržaju: niz je, dakle, složen od različitog biserja. Svaki od tih bisera ima posebna svojstva, te će igrati naročitu ulogu u postepenoj izgradnji dječjeg tijela. Trinaesti biser trećeg niza,sadržavat će na pr. elemente, koji će očima dati boju plavu ili crnu;četrdeseti biser dvadesetdrugog niza - visok ili nizak stas ... itd. Svako majčino jajašce, a ima ih u jajniku 5.000 - posjeduje zbirku nizova različitog biserja, pa odatle braća i sestre nisu posve isti. Shvatljivo je, da na tim nizovima ima bisera,koji su na dvama jajašcima slični, stoga braća i sestre imaju i zajednička svojstva.

Od časa, kad je dijete "začeto" - spajanjem majčinog jajašca s očevim sjemenom, o kojem ću ti naskoro govoriti - već su konačno odredjene crte njegova tijela: odredjuje ih priroda bisera.Jajašca sadrže, dakle, nečuveno blago: to su najdragocjenije sadržine ženskog tijela. Dok su sve ostale ćelije u organizmu bez neročite budućnosti,svako jajašce nosi u sebi veliku budućnost. Ako mu se posreći, da susretne očevu sjemenku (spermu),dat će na svijet ono, što je najplemenitije na zemlji - ljudsko biće.

Pretpostavimo, da je jajašce imalo tu veliku sreću. Ono se tada budi na veliku aktivnost i dok se kreće po jednoj od cijevi, onako kao što drveće u proljeće pupa, više puta se raspolavlja proizvodeći tako dvije, četiri, osam, šesnaest, tridesetidvije ... stanice. Ovo prvo razdoblje dijeljenja ne predstavlja ništa osobito. Drugo je već značajnije. Tu se već provodi začudjujuća diferencijacija stanica: jedne se oblikuju u koštane stanice, druge u živčane, treće u mišićne itd. Treće će razdoblje od sviju biti najčudnovatije: te različite stanice počinju krčiti si put kroz mnoštvo sve više zbijenih svojih susestara, te će se kroz tisuću pokreta i obilaženja, kroz tisuću spirala i kukica konačno svaka naći na pogodnom mjestu. Tu će se sresti sa stotinama drugih pridošlih od drugdje, organizirati u rodne skupine i svaka na svom mjestu, svaka sa svojim posebnim zadatkom, složit će se , da grade pripadajući dio organizma: vidni sustav, sustav optoka krvi,živčani susatav, a ta će dva posljednja pružati svoje antene ili kanale do najskrovitijih i najudaljenijih dijelića tijela. To je stvaranje zaista čudnovato i pred njim se dive sami učenjaci .

Ta će se neobična gradnje izvesti kroz dva mjeseca nakon začeća u času, kad jajašce na svom putu po cijevi (trubi) pronadje prikladan smještaj u valovitim zavojima materice (uterus).Taj naziv nosi organ oblikovan i sličan okrugloj i veoma tankoj bočici, visokoj oko 12 cm., a visi u trbušnoj šupljini na vezicama. Grlić ili vrat materice okrenut je dolje i izlazi na valjkastu cijev zvanu "vagina" (navlaka). Ta cijev ima

vanjski otvor izmedju dviju nogu u njihovim sastavcima.

U šupljini materice, mjesec za mjesecom, majčino tijelo gradi novo gnijezdo za dijete, što se ima začeti. U tu svrhu materica ponajprije pojačava mišićnu podlogu žive kolijevčice, koju ona predstavlja, zatim je natapa brojnim krvnim žilama, koje imaju hraniti embrion, ako dodje. Krajem mjeseca kolijevčica je sasvim gotova, pa dodje li do začeća poslije sretnog susreta očeve sjemenke i majčinog jajašca, tako oplodjeno jajašce moći će se udobno smjestiti u materici i tu započeti čudesnu gradju djetetova tijela. Ono će se tu moći udobno razvijati daleko od udaraca i opasnosti. Ako ne dodje do začeća, materica će u krvarenju od nekoliko dana, što zovemo "vrijeme", izlučiti mišićna i krvna tkiva nepotrebne kolijevke i bit će spremna da idućeg mjeseca neumorno gradi novu kolijevku.

Dječaci obično - jer ih njihov ustroj poštedjuje od toga - ne znaju za te neprilike, neraspoloženja i neugodnosti, što ih trpe djevojke, da bi njihov organizam mogao sutra ispuniti svoju veličanstvenu ulogu materinstva. Ako ti ja ovdje o tom govorim, činim to stoga, što ti daleko od većine ljudi više pokazuješ znatnije razumijevanje prema slabostima i tegobama, kojima je ženski spol zaista izložen. Dolično je, da mladić svojoj majci i svojim sestrama te sutra svojoj ženi prištedjuje suviše naporne poslove i odveć teške terete. Mladić treba pokazati se strpljiv i susretljiv prema njima, kad ih vidi umorne, preosjetljive, slabije ili bolne. Neka nauči, da se ne

pusti od njih previše služiti i iziskivati previše usluga.

Ovo opaske vrijede osobito onda, kad je majka "noseća", tj. kad očekuje porod. Uljudnost i uslužnost bi morale uvijek vrijediti kao praksa u odnosu muškarca prema ženi, no to naročito vrijedi za vrijeme, dok majka nosi u sebi dijete.

b) Uloga oca Da jajašce upozna tu veliku sudbinu, treba biti probudjeno iz sna i obogaćeno očevom sjemenkom. Dragi je Bog htio, da ne samo majka, nego i otac pridonese velikom djelu oživljavanja čovječjeg bića. U tu svrhu - kao što majka skriva u svom krilu dva dragocjena jajnika, o kojima sam ti već govorio - otac ima u svom tijelu dvije žlijezde, zvane "jaja", koje predstavljaju čudesne tvornice za proizvodnju sjemena (sperme). Te su dvije žlijezde našle mjesto izvana, na sastavcima nogu, a više na dvostrukim kožnim ovojima, koji se zovu mošnje ili "kesice". U tim se žlijezdama razvija "sperma" (sjemenke). To su malene stanice, još manje od ženinih jajašca - velike su pet tisućinki milimetra - no pored svoje sićušnosti, svaka od njih takodjer sadrži onih dvadesetčetiri niza s brojnim biserima, o kojima sam ti već govorio kod jajašca. Ti su nizovi rasporedjeni općenito na isti način, kao i nizovi kod jajašca, ali - i tome se moramo diviti - biserje tih očevih nizova, premda je gradjeno od iste tvari kao i jajašca, ipak je ustrojeno ponešto drugačije i tamo, gdje biseri jajašca majke nose na pr. crninu očiju, biser očeve sperme može sadržavati plavila. Tako se svako ljudsko biće radja doista kao "jedinstven pri-

mjerak", a ne "serijski". Svaka se sperma razlikuje od susjedne, barem u nekoliko bisera ili nekoliko nizova.

Na taj način, svaka sperma kao i svako jajašce nosi na tisuće različitih svojstava (crne ili plave oči, visok ili nizak stas... itd.).Kad se oni sretnu, ti elementi će se spojiti ili utjecati jedan na drugi. Način njihova medjusobnog utjecaja još je neobjašnjena tajna.Poznato je tek, da je posljedica njihova spajanja ponekad ublaženo svojstvo (od bijelca i crnkinje radjaju se "mješanci" - polutani), a ponekad i to najčešće kao posljedica združenja opažaju se tek jasni elementi utjecanja bisera jednog na drugi (plave i crne oči - daju crne oči).

Muški organizam neprestano proizvodi spermu. Izbacuje ju kroz mokraću cijev u različitom razmaku, već prema dobi i pojedincu: jednom ili dva puta mjesečno do jedamput ili dvaput tjedno. To se obično zbiva u snu i ostavlja na plahti lagane tragove. U tome nema ništa bolesnog niti nećudorednog, zbog čega bi se trebalo uznemirivati. Grijeh protiv čistoće počinje tek onda, ako dječak svojevoljnim dodirom, mislima, pogledima, štivom ili diranjem žena, hotimice želi izazvati puno zbivanje, o kojem sam govorio ili druga putena uzbudjenja manjeg dosega. Upamti uostalom, drago dijete, razliku, koja postoji izmedju takvog ispražnjenja sjemena,što biva uvijek s nekim ritmičkim napinjanjem i nekih mirnih izlučivanja gdje u početku nema ćutilnog uzbudjenja: u tim posljednjim izlučivanjima nema sperme. To je za

upozorenje, da će naskoro doći živa ćutilna uzbudjenja, koja ne smiješ nikako izazivati.

Zbog ugodnosti, koju kod toga ćuti, svaki se dječak u odredjeno vrijeme osjeća potaknut, da traži ćuvstvena uzbudjenja:to je napast, i ako joj popusti, čini grijeh nečistoće, o kojem govori šesta zapovijed. Ne smiješ se prestrašiti poteškoća oko čistoće, niti sustati:budi veledušan i hrabar, da ih pobijediš.

c) Dječak ili djevojčica. I to, hoće li dijete biti dječak ili djevojčica, ovisi o biserima jednog od dvadesetičetiri očeva niza. Tako providnost odredjuje sudbine. Polovica očevih sjemenki upravo na najmanjem od dvadesetičetiri niza sadrži neke bisere, koji odredjuju kod budućeg djeteta muškost, dok druga polovica ponešto različitih bisera odredjuje ženskost djeteta. Ako sperma, koja susreće jajašce, ima muške bisere, buduće će dijete biti dječak, ako li sadrži bisere ženskih osobina,bit će djevojčica. Svojstvo dječaka ili djevojčice ovisi dakle, o sitnoj osobini jednog bisera u jednom nizu sjemenke. Nitko od nas nije gospodar svoje budućnosti, no, budući, da tijelo muškarca proizvodi otprilike jednaki broj sperma s muškim i ženskim zrncima, na svijetu ima otprilike toliko muškaraca koliko žena.

Zar ti se, drago dijete ne čini, da je taj ustroj za razvijanje ljudskog bića vješto uredjen,te da svatko, i muškarac i žena može biti ponosan na ulogu, koju nam je Bog podijelio u oblikovanju djeteta, dajući nam dijelak svoje stvarateljske moći.

d) Odnošaji izmedju muža i žene. Ali kako dolazi do susreta sperme i jajašca, koji je tako značajan po svojim posljedicama? – U tu svrhu, valja da otac donese spermu u unutrašnjost majčina organizma. Poznata ti je razlika, koja postoji izmedju tijela dječaka i tijela djevojčice. Bez mnogo objašnjivanja ti razumiješ, da vanjski organ,po kojem se dječak razlikuje od djevojčice i koji liječnici stručno zovu "penis" (udo) prodirući u rodnicu (vaginu) služi kao veza, kojom se čarobno blago sperme sprovodi u matericu (utrobu). Ako jedna sperma sretno naidje na jajašce, tada počinje velika i krasna povijest ljudskog bića.

đ) Rodjenje ili "porodjaj". Kroz devet će mjeseci dijete rasti u majčinoj utrobi. Tu će se ono malo pomalo oblikovati i kad se dovoljno razvije, ostavit će svoje prvo gnijezdo, da dodje na svijet. To je rodjenje. Kako se to zbiva? Kazao sam ti, da se dijete gnijezdi u materici, gdje iz majčine krvi crpi hranu potrebnu za svoj razvoj i rast. "Utroba" ili materica je organ s cijevima razmjerno nježnim i elastičnim. Kako se dijete u njoj razvija i raste, povećava se i ona. Od veličine male okrugle bočice na početku,ona na kraju trudnoće – kako zovemo stanje majke, koja u sebi nosi dijete – dosiže širinu i veličinu vrlo velikog dječjeg balona.Njen položaj je uvijek isti:ona je okrenuta, njen je izlaz,"vrat",prema dolje.Da se dijete mogne roditi treba da se donji izlaz materice raširi na širinu djetetove glave i njegova tijela.Zato treba da

prodje neko vrijeme, neko trpljenje i dosta jaki bolovi. Majka to hrabro podnosi,jer je radosna što će naskoro moći zagrliti svoje dijete. Za nekoliko će to sati biti: donji izlaz materice će se otvoriti te će dijete moći ostaviti majčino gnijezdo. Dijete izlazi kroz vaginu,kratku navlaku od 12 cm te koja rašireći se i sama kao i materica,danas daje prolaz posve razvijenom djetetu. Došavši na zrak dijete jako zaplače, zadiše i konačno započne svoj nezavisni život. To je veliki dogadjaj rodjenja čovjeka.

Ti vidiš, drago dijete, kako otac i majka svojski rade oko tjelesnog razvoja svoje djece: shvaćaš zašto ona nose uvijek neke osobine jednoga ili drugoga. Ti duguješ svakome od nas dio samoga sebe. Mi te oboje žarko ljubimo, jer smo oboje doprinijeli, da ti dadnemo život. Tebi je poznato,koliko otac za sve nas radi, a znaš koliko te ljubi tvoja majka.

Da bi osigurao djeci oca i majku, koji će se za njih brinuti i njima se posvetiti, dragi je Bog htio, da se tjelesno združenje muškog i ženskog tijela,vrši samo u braku. Tek onda, kad su oni pred Bogom i ljudima vezani vjerskim vezom sakramenta, muž i žena mogu imati tjelesnu vezu, o kojoj sam ti govorio i koja, ako to Bog dopusti, mora donijeti divan plod – djecu. Jako bih želio,drago dijete, da sačuvaš svoje tijelo u čistoći do ženidbe, te da u mislima i u srcu zadržiš veliko poštovanje i divljenje prema načinu, kojim je Bog uredio bračnu vezu, očinstvo i materinstvo.

3. Majčinstvo,očinstvo,odnošaji radjanje (za djevojčice)

a) Uloga majke.

Iznijet ću ti, drago dijete, punu istinu o svim ovim pitanjima, koja se tebi nameću o radjanju djece i o ulozi, koju pri tome igraju otac i majka.

Uvidjet ćeš, da je dragi Bog s višestrukog g gledišta divno udesio te stvari, i da se trebamo diviti velikom djelu začeća i dolaska djeteta na svijet.

U majčinom tijelu u visini bokova u trbušnoj šupljini postoje, jedan lijevo, a drugi desno,dva spremišta,oblikom i veličinom nalik na bajam,koja se zovu "jajnici". U njima je sadržano u velikom broju možda najdragocjenija stvar na svijetu "zameci" tj. sitna mala zrnca (jajašca) - veličine dvije desetine milimetra - koja će u odredjenim prilikama proklijati, razviti se i nakon devet mjeseci dati na svijet dijete. Svakog mjeseca dozrijeva jedno od tih zrnaca. Tada se ono otkida od jajnika i pada u otvorenu, vezama uokvirenu, čašku jajovoda tj. cijevi, po kojoj jajašce ide polako prema mjestu svoga gnijezdenja, materici.

Učenjaci su o jajnom zametku otkrili čudesne podatke, kojima su bili zadivljeni. U tom zrncu, koje je sitnije od glavice igle, nalaze se skrita nečuvena blaga. Pored velike sićušnosti jajno zrnce ponajprije sadrži središnji zametak i mnoštvo hranjivih sastojina, koje će u početku hraniti "embrio" - tako zovemo posve sitno djetešce na početku njegova razvoja; dalje ono sadrži znatnu zbirku "bisernih nizova" (zovemo ih radije

tako, nego li veoma složenim naučnim nazivom "hromosoma" i "gena"), od kojih je svakome namijenjena točno odredjena uloga u izgradnji umjetničkog djela, koje fizički predstavlja svako dijete.Svaki od tih "nizova" - ima ih dvadesetičetiri -sastoji se od velikog broja različitih"bisera",koji se medjusobno razlikuju ne samo po veličini, nego još više po svom sadržaju: niz je dakle složen kao od raznolikog biserja. Svaki od tih bisera ima posebna svojstva, te će igrati naročitu ulogu u izgradnji dječjeg tijela. Trinaesti biser trećega niza sadržavat će na pr. elemente, koji će očima dati plavu ili crnu boju, četrdeseti biser dvadesetdrugog niza odredit će nježnost usana, osmi od devetog niza visok ili nizak stas...itd. Svako majčino jajašce, a ima ih u jajniku 5.000, posjeduje zbirku nizova različitih bisera, pa odatle braća i sestre nisu posve isti. Shvatljivo je, da na tim nizovima ima bisera, koji su na dva jajašca medjusobom nalik,stoga braća i sestre imaju i zajedničkih svojstava.

Od časa, kad je dijete "začeto", spajanjem majčinog jajašca s očevim sjemenom, o kojem ću ti naskoro govoriti, već su konačno odredjene sve crte njegova tijela: odredjuje ih priroda bisera.Jajašca dakle sadrže nečuveno blago: to su najdragocjenije sastojine ženskog tijela. Dok su sve ostale ćelije u organizmu bez naročite budućnosti,dotle svako jajašce nosi u sebi veliku budućnost. Ako mu se posreći, da susretne očevu sjemenku,dat će na svijet ono, što je najplemenitije na zemlji - ljudsko biće.

Pretpostavimo, da je jajašce imalo tu veliku sreću. Ono se tada budi na veliku aktivnost i dok se kreće po jednoj od cijevi, ono pupa kao drveće u proljeće, više puta se raspolavlja, proizvodeći tako dvije, četiri, osam ... stanica. Ovo je prvo razdoblje dijeljenja i ne predstavlja ništa osobito. Drugo je već značajnije. Tu se već provodi začudjujuća diferencijacija stanica: jedne se oblikuju u koštane stanice, druge u živčane, treće u mišićne itd. Treće će razdoblje od svih biti najčudnovatije: te različite stanice počinju krčiti put kroz mnoštvo sve većma zbijenih svojih susestara, te će kroz tisuću pokreta i obilaženja, kroz tisuću spirala i kukica konačno se naći na pogodnom mjestu: tu će se sresti sa stotinama drugih pridošlih od druguda, organizirat će se u rodne skupine i svaka na svom mjestu, svaka sa svojim posebnim poslom, složit će se da grade pripadajući dio organizma: vidni sustav, slušni sustav, sustav optoka krvi, živčani sustav, a ta će dva posljednja pružati svoje kanale i antene do najskrovitijih i najudaljenijih dijelića tijela. To je stvaranje zaista čudnovato i njemu se dive i sami učenjaci.

Ta će se neobična gradnja izvesti kroz dva mjeseca poslije začeća, kada jajašce na svom putu po cijevi (trubi) pronadje prikladan smještaj u valovitim zavojima materice (uterus). Taj naziv nosi organ oblikovan i sličan veoma tankoj bočici, visokoj oko 12 cm., a visi u trbušnoj šupljini na vezicama. Grlić ili vrat materice okrenut je dolje i izlazi na valjkastu cijev zvanu "vagina" (navlaka). Ta vanjska cijev ima vanjski otvor izmedju nogu na njihovim sastavcima.

U šupljini materice, mjesec za mjesecom, majčino tijelo gradi novo gnijezdo za dijete što se ima začeti. U tu svrhu materica najprije pojačava mišićnu podlogu žive kolijevčice, koju ona predstavlja, zatim je natapa brojnim krvnim žilicama, koje imaju hraniti embrion, ako dodje. Krajem mjeseca kolijevčica je posve gotova, pa dodje li do začeća, poslije sretnog susreta očeve sjemenke s majčinim jajašcem, tako oplodjeno jajašce moći će se udobno smjestiti u materici i tu započeti čudesnu gradnju djetetova tijela. Ono će se moći tu udobno razvijati daleko od udaraca i opasnosti. Ako ne dodje do začeća, materica će u krvarenju od nekoliko dana, što zovemo "vrijeme", izlučiti mišićna i krvna tkiva nepotrebne kolijevke i priprema se, da i idućeg mjeseca neumorno gradi novo.

Ovo ti omogućuje, drago dijete, da bolje shvatiš pravi smisao tegobnog zbivanja nazvanog "vrijeme", koje ćeš morati i ti podnositi svakog mjeseca. Čuvaj se, da ne popustoš razdražljivosti, ljutitosti, malodušju i turobnim mislima, kojima ćeš u to vrijeme biti sklona.

Pojava prvog "vremena" kod djevojčice, najavljuje duboku preobrazbu, koja se zbiva u njenom organizmu: ona odsada prestaje biti dijete i postaje potpuna žena, sposobna da bude majka. Ali ne preobražava se ona samo tjelesno, već to biva još u jačoj mjeri moralno. Njen duh sazrijeva: ona će sve više dobivati svijest o samoj sebi, o sudbini žene, o svojoj ulozi u životu, o vrijednosti njene ličnosti (duševne snage i slabosti), koju će ona s radošću ili nekom sjetom, usporedjivati sa svojstvima

drugih. I njeno srce se obogaćuje: njena osjetljivost snažno oživljava, javlja se u potrebi da ljubi i da bude ljubljena, veseli je baviti se djecom. Ukratko, pojava "vremena" znak je odlučne promjene u tijelu, duši i srcu djevojčice: Ona konačno ostavlja djetinjstvo, ulazi u mladost i koraca prema punom životu odrasle dobi.

Odsada sve do pedesete godine, svakog će mjeseca jedno jajašce sazrijeti i za vrijeme prvih sati otkako ono ostavi jajnik - samo kroz to vrijeme se ono može oploditi - doći će u sretnu priliku, da dade život jednom čovjeku.

b) Uloga oca. Da jajašce doživi tu sretnu sudbinu, treba da bude probudjeno iz sna i da bude obogaćeno očevom sjemenkom. Dragi Bog je htio, da ne samo majka, nego i otac pridonese velikom djelu oživljavanja čovječjeg bića. U tu svrhu - kao što majka ima u svom tijelu dva dragocjena zrna, o kojima sam ti već govorila - otac u svom tijelu nosi dvije žlijezde, zvane "jaja", koje pretstavljaju čudesne tvornice za proizvodnju sjemena ("sperme"). Te dvije žlijezde (jaja) našle su mjestu izvana na sastavcima nogu, a vise na dvostrukim kožnim ovojima, koji se zovu mošnje ili "kesice". U tim se žlijezdama razvija sperma (sjeme). Te su stanice još manje od ženskih jajašca, velike su pet tisućinki jednog milimetra, no, pored svoje sićušnosti, svaka od njih sadrži takodjer dvadesetičetiri niza s brojnim biserima, o kojima sam ti već govorila kod jajašca, ali - i tome se moramo diviti - biserje tih očevih nizova, premda je gradjeno od iste tvari kao i jajašca, ipak je

ustrojeno ponešto drugačije i tamo, gdje su na pr. biseri jajašca majke nosili crninu očiju,biser očeve sperme moći će sadržavati plavila.Tako se svako ljudsko biće radja doista kao "jedinstven primjera", a ne kao "serijski" komad.

Svaka se sperma razlikuje od susjedne barem u nekoliko bisera ili nizova.

Svaka sperma kao i svako jajašce nosi na taj način tisuće različitih svojstava (crne ili plave oči, visok ili nizak stas itd.). Kad se sretnu,ti će se elementi spojiti ili će utjecati jedni na druge.Način njihova medjusobnog utjecaja još je neobjašnjana tajna: tek je poznato, da je posljedica njihova spajanja ponekad ublaženo svojstvo (od bijelca i crnkinje radjaju se "mješanci" - polutani),a ponekad i to najčešće, kao posljedica združenja opažaju se tek jasni elementi utjecanja jednog na drugi (oči plave i crne, daju crne).

c) Dječak ili djevojčica. I to, hoće li dijete biti dječak ili djevojčica, ovisi o biserima jednog od dvadesetičetiri očeva niza. Tako Providnost odredjuje sudbine. Polovica očevih sjemenki, upravo na najmanjem od dvadesetičetiri niza sadrži neke bisere,od kojih jedna polovica odredjuje muškost, a druga polovica ženskost djeteta. Ako sperma, koja susreće jajašce ima muške bisere dijete će biti dječak; ako li sadrži bisere ženskih osobina, bit će djevojčica. Svojstvo dječaka ili djevojčice ovisi dakle o sitnoj osobini jednog bisera u nizu jedne sjemenke. Nitko od nas nije gospodar svoje budućnosti,no,budući da tijelo muškarca proizvodi otprilike jednaki broj sperma s muškim i ženskim zrncima,na svijet dolazi otprilike isto toliko muškaraca koliko i žena.

Zar ti se, drago dijete, ne čini, da je taj ustroj za razvijanje ljudskog bića uredjen vješto i zadivljujuće,te da svatko, i muškarac i žena, može biti ponosan na ulogu, koju mu je Bog udijelio u oblikovanju djeteta, dajući mu dijelak svoje stvarateljske moći.

d) Odnosi medju supruzima. A kako se zbiva,po svojim posljedicama tako važan susret sperme i jajašca?

U tu svrhu otac treba da unese spermu u središte majčina organizma.

Tebi je poznata razlika izmedju tijela dječaka i djevojčice. Bez mnogo objašnjavanja ti shvaćaš, da vanjski organ po kojem se razlikuje dječak od djevojčice, i koji liječnici stručno nazivaju"penis" (udo) prodirući u vaginu služi kao veza,kojom se čarobno blago sperme provodi u matericu. Ako se jednoj spermi posreći naići na jajašce,tada počinje velika i krasna povijest ljudskog bića.

Ti "bračni odnosi",ti "odnosi izmedju supruga" - kako se obično nazivaju - zbivaju se medju njima kao učinak medjusobne nježnosti:oni se tako predaju jedno drugome tijelom i srcem, posve zaljubljeno, jer ljube mnogo jedno drugo ili stoga jer žele imati djecu. Na taj način tjelesno združenje prenosi veliki zanos jednog supruga prema drugom, njihovu žarku i uzajamnu ljubav.

Nemoj se nikako začuditi videći,da tako niski tjelesni čini u ljudskom srcu bude tako žive osje-

ćaje. Gledajući na tjelesnu stranu i materinstvo se očituje u skromnim stvarima: vrijeme, trudnoća, radjanje.

Upravo zbog tih naročitih veza, koje ženu povezuju s njenim djetetom, ti već sada osjećaš svu nježnost i ljubav, koju ženino srce goji prema njemu. Tako su i bračni odnosi medju supruzima, posljedica ljubavi i zato se proživljavaju u ljubavi.

e) Radjanje ili porodjaj. Kroz devet će mjeseci dijete rasti u majčinoj utrobi. Tu će se ono malo pomalo oblikovati, i kad se dovoljno razvije, ostavit će svoje prvo gnijezdo, da dodje na svijet. To je rodjenje.

Kako se to zbiva?

Kazala sam ti, da se dijete gnijezdi u materici, gdje iz majčine krvi crpi hranu potrebnu za svoj razvoj i rast. "Utroba" ili "materica" je organ s cijevima razmjerno nježnim i elastičnim. Kako se dijete razvija u njoj, raste i ona. Od veličine male okrugle bočice na početku, ona na kraju trudnoće - kako zovemo stanje majke, koja u sebi nosi dijete - dosiže veličinu vrlo velikog dječjeg balona. Njen je položaj uvijek isti: ona je okrenuta i njen je izlaz ili "vrat" prema dolje. Da se dijete može roditi, treba se donji dio materice raširiti za širinu dječje glave i njegova tijela. Zato treba proći neko vrijeme, neko trpljenje i dosta jaki bolovi. Majka to hrabro podnosi, jer je radosna, što će naskoro moći zagrliti svoje dijete. To će biti za

nekoliko sati: donji će se izlaz materice raširiti, da dijete može ostaviti majčino gnijezdo. Dijete izlazi kroz vaginu. To je ona kratka navlaka od 12 cm., kuda je sperma jednom ušla u unutrašnjost majčina tijela, te koja raširivši se sama kao i materica, daje prolaz posve razvijenom djetetu. Došavši na zrak dijete jako zaplače, zadiše i konačno započne svoj nezavisni život. To je veliki dogadjaj rodjenja čovjeka.

Ti vidiš, drago dijete, kako otac i majka svojski rade oko tjelesnog razvoja djece. Sad shvaćaš, zašto ona uvijek nose neke osobine jednog ili drugog. Ti svakome od nas duguješ dio samog sebe. Jer smo nas oboje pridonijeli, da ti dadnemo život, mi te oboje žarko ljubimo. Tebi je poznato, koliko tvoj otac radi za sve nas, a znadeš, kako te jako ljubi tvoja majka.

Da bi djeci osigurao oca i majku, koji će se za njih brinuti i posvetiti se njima, dragi je Bog htio, da se tjelesno združenje muškog i ženskog tijela vrši samo u braku. Tek onda, kad su oni pred Bogom i ljudima sjedinjeni vjerskim vezom sakramenta, muž i žena mogu medjusobno imati ovu vezu, o kojoj sam ti govorila i koja, ako Bog to dopusti, mora donijeti divan plod - djecu. Jako bih željela, drago dijete, da sačuvaš svoje tijelo u čistoći do vremena svoje udaje, te da u mislima i srcu zadržiš veliko poštovanje i divljenje prema načinu, kojim je Bog uredio bračnu vezu, očinstvo i materinstvo.

SLIKA MUŠKOG SPOLNOG USTROJSTVA

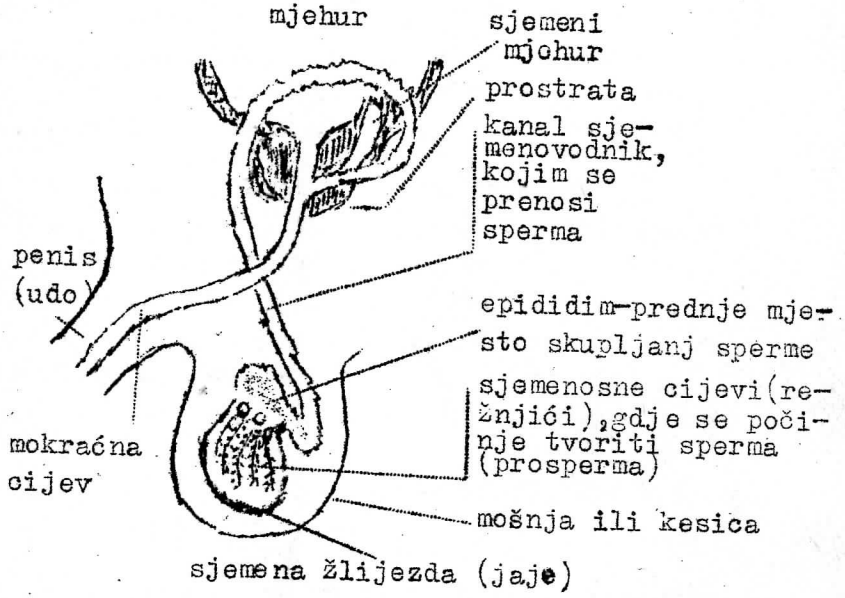

S j e m e n a ž l i j e z d a (jaje):mjesto, gdje se proizvodi sperma,24 niza (hromosomi) tisuće bisera (gena);

E p i d i d i m:mjesto, gdje se skuplja sperma;

S j e m e n i m j e h u r:mjesto,gdje se smješta sperma(žlijezda za izlučivanje);

P r o s t a t a:(predstoja žlijezda) stiskanjem svojih stijena,ona kao neka kruška od kaučuka kad je pritisneš tjera tekućinu sabranu u mokraćnoj cijevi;

M o k r a ć n a c i j e v: kanal,kojim se izbacuje sperma - veza s vaginom.

S A D R Ž A J

Kako je rasporedjena gradja u ovoj knjižici 5
I. Tumač odgovora za dječake 6
II. Tumač odgovora za djevojčice 9
III.Tumač odgovora za dječ. i djevojčice 14

I. Odgovori za dječake
1. Odakle dolaze mala djeca? 15
2. Mi očekujemo bracu ili sekicu 16
3. Kako dijete živi u majčinoj utrobi?..... 18
4. Kako se radjaju mala djeca? 19
5. Ima li otac udijela kod radjanja djece? 22
6. Kad buja proljeće 25
7. Ulazak u život 28
8. pogubnost lošeg vladanja 30

II. Odgovori za djevojčice
1. Odakle dolaze mala djeca? 33
2. Mi očekujemo bracu ili sekicu 35
3. Kako žive djeca u majčinoj utrobi 36
4. kako se radjaju mala djeca? 37
5. Kad buja proljeće 39
6. Ima li otac udijela kod radjanja djece? 42
7. Ulazak u život ili opasnosti svijeta 45

III. Odgovori za dječake i djevojčice
1. Čistoća 52
2. Ljudska ljubav 55
3. Majčinstvo, očinstvo,odnošaji,
radjanje (za dječake) 57
a) Uloga majke 57
b) Uloga oca 61
c) Dječak ili djevojčica 63

d) Odnošaji izmedju muža i žene 64
e) Rodjenje ili "porodjaj" 64
4. Majčinstvo,očinstvo,bračni odnošaji,
radjanje (za djevojčice) 66
a) Uloga majke 66
b) Uloga oca 71
c) Dječak ili djevojčica 72
d) Odnošaji medju supruzima 73
e) Radjanje ili "porodjaj" 74
Slika ženskog porodjajnog ustroja 76
Slika muškog spolnog ustroja 77